Poštnina plačana v gotovini.

Cena Din 1·—

Izhaja vsak dan zjutraj razven v ponedeljkih in dnevih po praznikih. — Posamezna številka Din 1·—, mesečna naročnina Din 20·—, za tujino Din 30·—. Uredništvo v Ljubljani, Gregorčičeva ulica št. 23. Telefon uredništva 30-70, 30-69 in 30-71.

Jugoslovan

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifi in dogovoru. — Uprava v Ljubljani, Gradišče 4, tel. 30-68. Podružnica v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 24, telefon 29-60 Podružnica v Celju, Samostanska ulica št. 4.

Št. 5. Ljubljana, dne 6. junija 1930. Leto I.

Spor med Vatikanom in Anglijo.

Modra knjiga londonske vlade. - Komentarji in protesti listov. - Rešitev se vidi v konkordatu.

London, 5. junija. AA. Angleška vlada je izdala modro knjigo z dokumenti in opisom pogajanj s sveto stolico o ureditvi in vzpostavitvi rednega političnega življenja na otoku Malti.

London, 5. junija. AA. Angleški listi obširno komentirajo korespondenco o konfliktu med cerkvijo in državo na Malti.

»Daily Telegraph« naglaša, da je jedro afere v tem, da je katoliška duhovščina na Malti aktivno in vehementno vodila opozicijonalno politiko proti vladi lorda Stricklanda, ki se opira v zbornici na večino ustavne stranke. Vatikan si je pridržal pravico diktirati državljanom, kako naj volijo, dočim se noče pogajati, dokler ostane lord Strickland na krmilu. Te zahteve je angleška vlada odločno odklonila. V tem primeru ni govora o verskih razlikah, ker je vse prebivalstvo Malte katoliško. List zaključuje, da je to vprašanje izključno zadeva civilne svobode in da o volitvah na Malti ne more biti govora, dokler bo vztrajal Vatikan na svojem stališču.

»Times« pravijo, da korespondenca v glavnem govori o strankarskem vmešavanju duhovnikov v civilne zadeve, ki so angleške kompetence.

Zadeva se ne more rešiti drugače kakor z jasno definicijo cerkvenih pravic na Malti. Ne more se dovoliti, da bi inozemski vplivi diktirali, kdo bodi načelnik angleške kolonije. Ko bodo razmere bolj ugodne, zaključujejo »Times«, se bodo pogajanja za sklenitev konkordata s sveto stolico lahko obnovila.

»Manchester Guardian« pravi:

Nastajata dva glavna momenta pri tej zadevi vatikanska obtožba proti lordu Stricklandu in njegova odklonitev svobodnih volitev. V obeh primerih je stališče cerkve nepravilno in ostri protest angleške vlade je popolnoma upravičen, ker stališče Vatikana pomenja vmešavanje v notranje razmere prijateljske države. Ker je prebivalstvo na Malti po ogromni večini katoliško in vdano cerkvi, je možno, da nastane neprijeten položaj, če se ne sklene konkordat, ki bi dnevno reguliral odnošaje med obema strankama. Ta sporazum je v interesu cerkve in države na Malti nujno potreben. Upati je, da bo Vatikan v kratkem spremenil svoje mnenje in obnovil pogajanja na temelju pogojev, ki respektirajo neodvisnost držav v svojih upravnih področjih.

Sprememba cestnega zakona.

Beograd, 5. junija. AA. Nj. Vel. kralj je na predlog ministra za gradbe in po zaslišanju predsednika min. sveta predpisal in proglasil zakon o izpremembah in dopolnitvah v zakonu o samoupravnih cestah.

Glavne določbe tega zakona so:

V vseh §§, v katerih da beseda »oblast« kot samoupravno področje in beseda »oblastni«, naj se nadomestita z besedama »banovina« in »banovinski« v odgovarjajočih oblikah. Kadar se beseda »samouprava« nanaša na ceste, naj se nadomesti z besedo »pristojnost«, »oblastna, samoupravna in gradbena direkcija« pa z besedama »banska uprava«. Namestu »pristojni organ oblastne samouprave« je treba postaviti »ban«, namestu »pristojnost samoupravnega oblastva« pa »pristojnost bana«. Namestu besede »samoupravna telesa« je treba postaviti »banovine, občine« itd.

§ 3 se glasi: v § 38 se vstavi nov odstavek, ki slove:

Banke, delniške družbe, koncerni, podjetja in vse druge ustanove, ki delajo za dobiček, kakor tudi nijhovo osobje plačujejo odkupnino za osebno delo po § 40 v zvezi s § 41 tega zakona. Odkupnino za osebno delo plačajo po določbah tega zakona nadalje vsi uradniki in uslužbenci teh podjetij v inozemstvu. Prispevke pobirajo njihovi uradi in dostavljajo denar Državni hipotekarni banki v Beogradu za fond, ki je predviden za posle po § 36 tega zakona. S tem fondom razpolaga minister za gradbe. Odkupnine uradnikov in uslužbencev civilnega in vojaškega reda, ki se pobirajo od njihovih prejemkov, zaračunavajo izplačevalne blagajne. 50% pobranih prispevkov morajo dostaviti občinskim odborom svojega področja, drugih 50% pa banski upravi, oziroma občinam Begrada, Zemuna in Pančeva za banovinske ceste. Prevzete vsote se vpisujejo in vknjižujejo takole: posebej za banovinske in posebej za občinske ceste. Obvezanci, ki so poklicani na delo, ne spadajo po zakonu v zavarovanje delavcev, pač pa je treba prijaviti uradu za zavarovanje delavcev njihove namestnike. Prijavo mora izvršiti oseba, ki je najela namestnika.

V § 39 je treba postaviti nov odstavek, ki se glasi: Vojni invalidi, katerih invalidnina je njihov edini dohdek, nadalje redovniki, ki ne prejemajo plače in ki ne razpolagajo s posestvom ali drugimi dohodki, kakor tudi kulturne in humane ustanove, ki jih minister za gradbe oprosti s svojim odlokom.

Nadaljne določbe tega zakona se nanašajo na občine Beograda, Zemuna in Pančeva.

Važne so naslednje nove določbe: Načelnike in člane sreskih cestnih odborov postavlja in razrešuje ban na predlog sreskih načelnikov. Načelnik sreskega cestnega odbora je praviloma predsednik občine, kjer je sedež sreskega naečlnika. Blagajnik te občine je blagajnik sreskega cestnega odbora. Za namestnika načelnika sreskega cestnega odbora je postaviti v prvi vrsti osebo, ki se spozna v gradnji in vzdrževanju cest.

Člani sreskih cestnih odborov opravljajo praviloma svoje delo brezplačno. Odbornikom, katerih stanovanja so oddaljena nad 4 km od sedeža cestnega odbora in ki prisostvujejo celodnevni seji tega odbora, se sme izplačati najnujnejša dnevnica, katere višino določi ban. Ban takisto določa nagrado blagajniku cestnega odbora. Njegova nagrada pa ne sme presegati 100 Din mesečno. Načelniki sreskih cestnih odborov prejemajo za svoje delo nagrado v višini 15 do 30 Din, člani cestnih odborov pa nagrado 5 do 10 Din letno za vsak km banovinske ceste, ki ga vzdržujejo. Višino te nagrade določi ban. Noben član sreskega cestnega odbora ne sme v svojem srezu prevzeti cestno - gradbenega dela ali dobav za cestne gradnje v srezu in to dotlej, dokler traja njegovo službovanje. V nujnih primerih sme ban odrediti drugače. Čim je izvršeno imenovanje novega cestnega odbora ali odrejena njegova razrešitev, mora odstopivši načelnik izročiti svojemu nasledniku vse spise itd. najdelj v roku 8 dni. Ti sreski cestni odbri morajo biti imenovani po tem zakonu nadlje do konca tega meseca.

MacDonaldova zmaga.

London, 5. junija. AA. Sinoči je zmagala s 30 glasovi večine pri kritičnem glasovanju o določbi premogovnega zakonskega načrta, ki predvideva uvedbo krajevnih davkov. To določbo je lordska zbornica odklonila. Premogovni zakonski načrt je predvideval prvotno uvedbo krajevnih in osrednjih davkov, ki naj bi služili v podporo izvoza premoga. Vlada je doživela v tem vprašanju svoj prvi poraz s tem, da je spodnja zbornica odklonila centralne davke, dočim je lordska zbornica črtala krajevne davke. Čeprav so snoči glasovali liberalci s konservativci proti restavraciji krajevnih davkov, je vlada vkljub temu zmagala s precejšnjo večino, kar se je zahvaliti temu, da opozicija ni bila polnoštevilno prisotna.

Za brezposelne rudarje.

Pomožna akcija dravske banovine.

V torek, dne 4. t. m. ob 11. uri se je vršila pri banski upravi ožja anketa, ki se je bavila s položajem v naših rudnikih in s pretečo brezposelnostjo. Anketo je vodil podban dr. Oton **Pirkmajer.** Rudarsko glavarstvo je zastopal rudarski glavar gosp. Vinko **Strgar,** oddelek banske uprave za socijalno politiko in narodno zdravje načelnik dr. Franc **Dolšak** in banski tajnik dr. Ivan **Karlin,** Delavsko zbornico tajnik **Uratnik** in g. Arh, OUZD ravnatelj dr. Bohinjec, Borzo dela Frane Žužek.

Po izčrpnem posvetu o težkem položaju v revirjih se je anketa pridružila podbanovi pobudi, da se ustanovi za Dravsko banovino poseben podporni fond za brezposelne z nalogo, zbirati iz proračunov javnih in samoupravnih korporacij ter iz naklonil interesiranih krogov industrije in drugih podpornikov sredstva, ki bodo namenjena za omiljenje sedanje in sličnih kriz v bodočnosti. Priprave za ustanovitev te institucije bodo kar moči pospešene, tako da bi mogel podporni fond po možnosti že v sedanji krizi deliti podpore v naših rudnikih. Vzporedno s tem se bo delalo z vsem povdarkom, da se uvede za rudarje zakonito zbiranje prispevkov za primer brezposelnosti, bodisi v zvezi z Javno borzo dela ali pa v zvezi s posebnimi rudarskimi socijalnimi zavodi, ki naj se prilagode posebnim potrebam rudarskega zakona. Banovinski podporni fond za brezposelne bo razširil svoj delokrog tudi na druge podobne primere obratnih kriz in z njimi zvezanih pojavov brezposelnosti.

Banska uprava bo sestavila v najkrajšem času osnutek pravil za fond in bo poslala pravila z vabilom na sodelovanje vsem gospodarskim in socijalno-političnim korporacijam, na katerih sodelovanje more pri tej akciji računati. — AA.

Proces proti Bernardiču in tovarišem.

Beograd, 5. junija. l. Na današnji dopoldanski razpravi v procesu proti Bernardiču in tovarišem so govorili branilci obtoženca dr. Vladimirja Mačka. Prvi je govoril dr. Boriša Smoljan, dr. Milan Kostić in dr. Janko Dukanac.

Da bi se proces zaključil prihodnji torek, kot je bil onapovedano, je predsednik dr. Subotić odredil, da se razprava tudi popoldne nadaljuje.

Popoldanska razprava se je pričela ob 16. uri. Prvi je govoril dr. Dudo Bošković iz Pančeva, bivši narodni poslanec. V svojem govoru je dr. Bošković napadal sodišče, zaradi česar ga je predsednik moral večkrat opominjati, klicati k redu in ker ni odnehal, mu je moral zapretiti, da ga bo tožil, ker krši § 282 kazenskega zakona, in mu je moral odvzeti besedo.

Za njim je govoril dr. Šutej. Jutri zjutraj ob 8. uri se bo razprava nadaljevala in bo kot prvi govoril dr. Trumbić, za njim pa obtoženci.

Dar Nj. V. Kralja dijaškemu domu.

Sarajevo, 5. junija. n. Včeraj se je vršila skupščina oblastnega prosvetnega odbora v Tuzli. Po poročilu o delovanju odbora v prošlem letu je bil izbran nov upravni odbor. Za predsednika je bil izvoljen Dušan Jerić, za podpredsednika Dimitrijević, za tajnika Vojeslav Bogičević, za blagajnika Jovan Petrović. Še tekom sestanka je prišlo pismo od uprave dvora, ki javlja, da je Nj. Vel. kralj daroval dijaškemu domu v Tuzli podporo 10.000 Din.

Nadškof Bauer v Begradu.

Beograd, 5. junija. l. Z večernim brzovlakom ob 23.05 je odpotoval v Zagreb nadškof dr. A. Bauer. Kot je znano, se je dr. Bauer mudil dva dni v Beogradu, da uredi več vprašanj, nanašajočih se na upravo katoliške cerkve, kar mu je docela uspelo.

Zagrebški nadškof dr. A. Bauer je interveniral pri pristojnih oblastvih tudi v korist ljubljanske ženske realne gimnazije skupno z ljubljanskim podžupanom Jarcem.

Prihodnja seja VZS.

Beograd, 5. junija. n. Prihodnja seja VZS je sklicana za 12. junija. VZS se bo bavil s 3 novimi zakonskimi načrti, in sicer z zakonskim načrtom o gledališčih, z zakonskim načrtom o javnih knjižnicah in z zakonskim načrtom o javnih skladiščih.

Napredek Sušaka.

Sušak, 5. junija. l. Ob izlivu Riječine se je te dni pričela gradnja novega kamenitega pristana, ker leseni pristan na Brajdici že davno ne mzore tukajšnjega pomorskega prometa. Za to gradnjo je bil dovoljen kredit 900.000 dinarjev. Ko bo pristan dograjen, bo tudi v veliki meri razbremenjena glavna luka, ki bo odtlej služila samo prekooceanskemu prometu.

Strela ubila deklico.

Sarajevo, 5. junija. l. Sinoči se je nad mestom nenadoma utrgal oblak. Treskalo, grmelo in lilo je tako, da kaj takega ljudje niti ne pomnijo. Mestni kanali so se zamašili, voda pa je preplavila ceste, ustavila tramvaje in vdrla v hiše in kleti, tako da sta morali prihiteti ljudem na pomoč požarna bramba in policija. V neko hišo je udarila strela. Nesreča je zadela dvanajstletno dekletce, ki je kmalu nato umrla. Škoda je ogromna.

Tujski promet v Splitu.

Split, 5. junija. k. Tujski promet je dosegel število 4672 oseb v mesecu maju. Od 1. januarja do 31. maja je posetilo Split 9400 domačinov in 5311 tujih turistov, skupno 14.711 ljudi, lani pa je bilo v tem času tujskega prometa komaj 11.200 ljudi.

Slovenska dolžnost.

Ni slučaj, da ni bila nikjer Jugoslavija tako iskreno in s takšnim navdušenjem popozdravljena, ko v Sloveniji in Dalmaciji. Ravno tako pa tudi ni slučaj, da celo v strankarsko najbolj zagrizenih časih ni Slovenija in prav tako Dalmacija nikdar pozabila, da je nad vsemi drugimi oziri interes države. Ta vedno živa jugoslovanska zavest Slovenije in Dalmacije je izhajala iz jasnega spoznanja, da je za obe deželi edino Jugoslavija zanesljiva zaščita, kajti vsako razjedinjenje bi zadelo ti dve deželi najtežje. Še posebno pa slovenski narod, kateremu bi moglo razjedinjenje prinesti celo narodno smrt.

Zaradi tega pa je tudi Slovenija na procvitu Jugoslavije tako zainteresirana ko nobena druga pokrajina. Iz te interesiranosti pa izvira z nujno doslednostjo dolžnost, **da slovenski narod z vsemi silami dela za procvit države**, da postane ta močna in silna. Že zaradi lastne varnosti mora to storiti.

Včasih se je mislilo, da se mora ta slovenska dolžnost pokazati v tem, da Slovenci posredujejo v sporu med Srbi in Hrvati. Te svoje dolžnosti pa so Slovenci izvršili le v neznatni meri. Danes pa je ta dolžnost sploh ugasla, ker so se med tem Srbi in Hrvati že sami sporazumeli brez nas in sicer prav dobro. Je pa tudi itak jasno, da med brati sploh ni treba nobenega posrednika in da je bila zato dolžnost slovenskega posredovanja samo namišljena in le prazno govorjenje.

Pač pa je na drugem polju slovenska dolžnost tem večja. Vsa slabost Jugoslavije je vedno izhajala le iz ene napake, da je bila uprava v državi slaba. Z osvobojenjem je morala uprava na mah rešiti celo vrsto najbolj kompliciranh problemov, katerih ne bi zmogli niti veliki in visoko razviti narodi. Kako pa naj bi ta čudež izvršila naša uprava, ki je bila ponekod še silno primitivna in ki dostikrat niti vedela ni za obstoj teh velikih upravnih problemov. Baš za zboljšanje uprave pa bi mogli storiti Slovenci največ, ker so Slovenci živeli pod relativno najboljšim upravnim sistemom in najbolj potisnjeni na zapad tudi najbolje spznali prednosti visoko razvitega zapadnega upravnega sistema. Vsled tega so bili Slovenci naravnost poklicani, da rešijo jugoslovanski problem in da z nazornim vzgledom pokažejo, kakšna mora biti jugoslovanska uprava, da se država čim bolje razvije.

Žalibog pa te naloge niso Slovenci vršili in le prepogosto se je zgodilo, da so prevzeli vse hibe bivše uprave, na njene vrline pa pozabili. Vrhu tega pa smo se nalezli še celo kopo novih napak in to tudi v onih avtonomnih upravah, kjer so imeli besedo sploh samo Slovenci. Prva naloga dobre uprave je ta, da se povsodi vidi čut za snažnost, da je »sauber«, kakor pravi Nemec. In baš tej nalogi smo se izneverili in v prvi vrsti le vsled našega nesrečnega in napačno pojmovanega strankarstva.

Pa še vsled neke naše druge napake. Iz defetističnih avstrijskih časov nam je godrnanje in zabavljanje že prešlo v kri in meso. Le premnogi naši ljudje menda sploh niso drugače srečni, ko da pri polnem litru prav krepko zabavljajo čez vse in ob vsaki priliki. V samodopadljivi premodrosti so uživali ti ljudje, če so staknili na jugu prav krepko napako, čisto so pa pozabili, da račun za to napako plačajo tudi sami. Ker vsaka taka napak slabi državo, vsaka slabost države pa udari davkoplačevalca. Za-Zato pa tudi ni bilo nič bolj napačno, kakor tisto vseskozi samo negativno zabavljanje in zato ni bilo nič bolj pravilno, ko vzpodbujajoče dejanje, da se pokaže, kako se napravi stvar prav in dobro.

Naša dolžnost je zato bila, da z vzorno upravo v avtonomnih zastopih dokažemo, da smo v resnici sposobni upravniki in da je sistem naše uprave dober. Druga naša dolžnost pa je bila, da prepričamo vse činitelje v državi, da imamo pred seboj samo en cilj: blagor države. Če bi ti dve svoji dolžnosti izpolnili, potem tudi ni nobenega dvoma, da bi v resnici zboljšali upravo v državi in si v tem pridobili nevenljivih zaslug za državo. Z nobeno stvarjo si država ne pridobi ljubezni svojih državljanov v tako veliki meri, ko z dobro upravo. Če državljan vidi, da vlada v državi red, če se prepriča, da uživa zakon povsodi spoštovanje, potem zaupa državi in jo vzljubi. Slaba uprava pa polagoma ubije tudi največji patrijotizem. Vsled tega pa je delo za dobro upravo tudi najizdatnejše delo za državo in baš to delo pripada Slovencem. Naravnost slovenska dolžnost je to delo!

Zlasti pa je delo za dobro upravo slovenska dolžnost v sedanjih časih, ko so padle vse ovire in ko je dana vsakomur možnost, da uveljavlja svoje moči v blagor celote. Zlasti inteligenca naj bi v polni meri izkoristila novi položaj, da bo slovenska dolžnost izvršena popolnoma. S tem pa bo tudi Slovenija sama najbolje zasigurana.

Vsesokolski zlet v Beogradu.

Kot prvi je prispel delegat iz Porenja. - O zletu bo obveščala radio-postaja v Beogradu.

Beograd, 5. junija. AA. Med prvimi sokolskimi odposlanci iz inozemstva je prispel včeraj v Beograd delegat jugoslovenskega sokolskega društva v Gladbecku v Porenju g. Berislav Deželič. Društvo bo odposlalo še štiri odposlance, ki prispo v Beograd na glavne zletne prireditve. Zanimivi so podatki o življenju in društvenem delovanju naših rojakov v Porenju in na Westfalskem, ki jih je predložil g. Deželič. V tistih krajih živi danes okrog 50 tisoč Jugoslovanov. Naši rojaki so zaposleni večinoma v rudarskih podjetjih. Naši ljudje navzlic veliki zaposlenosti niso pozabili svoje rodne grude. Sokolsko društvo v Gladbecku šteje 250 članov. Društvo namerava razširiti svojo organizacijo na druge kraje Porenja. Naši rojaki so večinoma iz Slovenije, Hrvatske in Bosne. Ostali kraji so slabše zastopani. Ti podatki o delovanju in napredku naših rojakov v nemških rudarskih revirjih so bili sprejeti v naših sokolskih vrstah s pravo radostjo.

Prvi knjižni sejem o priliki vsesokolskega zleta.

V dneh prvega vsesokolskega zleta Sokola kraljevine Jugoslavije bo prirejen v Beogradu sejem knjig, ki bo trajal ves čas zleta. Moč in lepoto našega naroda bo moči občudovati na zletišču, moč in lepoto našega duha pa v naših knjigah. Ves naš napredek in naše nade za bodočnost se bodo tako zrcalili v lepi časovni zajednici in harmoniji. Sejem knjig so organizirale naslednje beograjske tvrdke:

Grafični zavod, »Narodna misao« ad. Dobračina ul. 47, Lazar Vučković, Poincaréjeva ul. 20, Geza Kon, Knez Mihajlova 1, »Nolit«, Kneginje Ljubice ul. 28. »Napredak«, Kralja Milana 39, Ava Popović, Sremska ulica 6, Rajković in Tuković, Terazije, Stepanović i drug, Poincaréjeva 36. V. Spasojević, Sremska ul. 5, Srbska književna zadruga, Kralja Milana 71, Cvijanović, Palača akademije, Sejem knjig bo trajal od 7. junij do 1. julija t. l. Prireditelji sejma bodo prodajali knjige za 30% ceneje od kataloških cen.

Politična kriza v Avstriji.

Konfiskacija socijalističnih listov. - Vehementni nastopi socijalnih damokratov proti vladi.

Dunaj, 5. junija. d. Listi »Arbeiter Zeitung«, »Kleines Blatt« in »Rote Fahne« so bili danes od državnega pravdništva konfiscirani zaradi svojih člankov o poslabšanju skrbstva za brezposelne potom novele k zakonu o socijalnem zavarovanju. T konfiskacija je dala socijalno - demokratskemu poslancu dr. Bauerju povod, da je v ustavnem odseku, ki pripravlja zakon o ljudskem štetju, zahteval, da se odsekova seja odgodi v svrho političnih razgovorov. Ker je istočasno imel sejo justični odsek, ki je razpravljal o razorožitvenem zakonu, je večina ustavnega odseka ugodila tej zahtevi. Pravosodni odsek je pričel razpravo o zakonu in je bil poslanec Doppler izvoljen za poročevalca. Odsek je takoj pričel generalno debato. Socijalno - demokratični poslanec dr. Deutsch je vehementno napadal vlado. V svojem govoru je navajal tudi vsebino konfisciranih člankov ter je omenil, da izza časov dr. Körberja še ni v Avstriji nastopila taka reakcija. Opozarjal je tudi, da prinašajo heimwehrovski listi članke, ki nosijo naravnost prevratni in veleizdajniški značaj, toda ti listi niso bili še nikdar zaplenjeni. Koncem svojega govra je napovedal, da bo k zakonu predlagal dostavek o razoržitvi vseh uniformiranih organizacij. Stavil bo tudi predlog, da se v zakon sprejme določilo glede nastopov organizacij po vojaškem redu. Taki nastopi naj se strogo prepovedo.

Zvezni kancelar dr. **Schober** se je v debati energično zavzel za sprejem zakona o razorožitvi. V svojem govoru je opozarjal, da se mora ta zakon v interesu republike čim preje sprejeti z ozirom na nje zunanjepolitični položaj. Sprejem tega zakona je tudi važen za posojilo, ki ga Avstrija dobi v inozemstvu.

Pravosodni minister dr. **Slama** je izjavil na vprašanje socijalno - demokratične opozicije, da ni ničesar vedel o zaplenitvi omenjenih listov in da je to šele videl iz omenjenih listov, ko jih je hotel čitati. Državni pravdnik je postopal na lastno odgovornost in je odredil, da se mu predloži zadevno poročilo.

Dunaj, 5. junija. l. Sinoči je bila pod vodstvom predsednika kluba krščansko-socijalne stranke dr. Burescha zaključena trodnevna konferenca. Na tej konferenci je bilo sklenjeno, da smejo krščanski socijalci položiti prisega Heimvehru, ker se cilji krščansko-socijalne stranke ne križajo s cilji Heimwehra. Ta prisega bo pa veljala le dotlej, dokler Heimwehr ne bo nasprotoval krščansko-socijalni stranki.

Grški gospodarstveniki v Zagrebu.

Potrebne so še ožje vezi med Jugoslavijo in Grčijo.

Zagreb, 5. junija. k. Danes ob 9. uri so grški gospodarstveniki posetili borzo. Na borzi so jih sprejeli predstavniki borze in gospodarskih društev, ki imajo sedeže v borznih prostorih, njim na čelu borzni podpredsednik Milan Milić, ki je v francoščini pozdravil grške goste. Sprejemu je prisostvoval ves borzni svet s predsednikom in tajnikom, vsa gospodarska društva, med njimi tudi zveza denarnih zavodov s svojim predsedniko mdr. Pliverićem in tajnikom dr. Markovićem, nadalje predsednik zveze industrijcev S. D. Aleksander, predsednik trgovcev Grünwald s tajniki in ostala društva. V posvetovalni dvorani je predstavnike grškega gospodarstva in novinarstva pozdravil podpredsednik g. Milić. Naglašal je v svojem govoru, da je ta borza dom, zgrajen z vzajemnim sodelovanjem vsega gospodarstva, ki služi vsemu gospodarstvu. Zahvalil se mu je za njegov pozdrav g. Kralis, predsednik blagovne borze v Solunu. Gostje so bili neobičajno zadivljeni nad zagrebško borzo.

Ko se je zaključilo pregledovanje borze, se je zahvalil podpredsednik Milan Milić za poset. S kratkim govorom mu je odvrnil g. Papanikolas, ravnatelj banke v Solunu in naglašal, da bi bilo treba, da se vzpostavijo še ožje vezi med našo in grško državo. Veseli ga pa prav posebej, da je mogel ugotoviti, da je Jugoslavija v gospodarskem in trgovinskem oziru zelo napredovala. Gostje so se nato poslovili.

Opoldne ob 5. uri pa so nadaljevali svojo pot z vlakom na Bled.

Nov vampir v Düsseldorfu.

Prejšnji v opazovalnici.

Düsseldorf, 5. junija. z. Kürtena so dali na opazovalnico. Gotovo je, da je nekaj zločinov izvršil on sam, ker je sam navedel, kje so žrtve pokopane. Razčistiti pa je treba še vprašanje, ali je res izvršil tudi druge zločine ali pa je te zločine priznal samo iz bolestne fantazije. Zdi se, da se ga je lotilo patolško razpoloženje, da bi ga smatrali za največjega in najhujšega zločinca vseh časov.

Düsseldorf, 5. junija. z. Veliko senzacijo je zbudil včeraj doživljaj neke 20letne krojačice, ki se je v Königsalle spoznala z nekim 30letnim Robertom Reuterjem. Ta ji je obljubljal, da jo bo v aeroplanu peljal okoli Düsseldorfa. V nadaljnjem sprehodu pa jo je skušal posiliti. Pretil ji je z nožem. Deklico je rešil napadalca neki kmet. Napadalec se je hitro zgubil v bližnji gozd. Sedaj policija išče tega novega vampirja.

Žrtva katastrofe v Genovi.

Genova, 5. junija. AA. Iz ruševin izseljeniške hiše so potegnili sedem človeških trupel. Rešilna dela nadaljujejo dan in noč. Redarstvo je prijelo ravnatelja zavoda in gradbenika, ki je hišo zgradil.

Izjava Ljapčeva.

Dunaj, 5. junija. d. Bolgarski ministrski predsednik Ljapčev, ki potuje na oddih v Karlove vare, je včeraj prispel na Dunaj. Za njegovega kratkega postanka je dal sotrudniku »Neues Wiener Tagblattu« interview. Na novinarjevo vprašanje, kaj misli o balkanski zvezi, je g. Ljapčev izjavil:

Zveza balkaskih držav, ki je v prvi vrsti političen ideal, se more le s težavo uresničiti. Glavni pogj taki zvezi s splošno prijateljsko - sosedni odnošaji vseh držav med seboj. Samo dobra volja ne zadostuje. Ta ideal je odvisen tudi od panevropske atmosfere. V višjem smislu je ta odvisen od ideje Panevrope. Ima iste težave kakor ta visokopolitični ideal.

London maršalu Fochu.

London, 5. junija. AA. Madame Foch in njeni dve hčeri so prispeli v London, da se udeleže odkritja spomenika maršala Focha v bližini železniške postaje Viktorija. Spomenik predstavlja maršala Focha na konju. Odkril ga bo waleški princ.

V Greenwichovem parku bodo odkrili spomenik generalu Wolfu, branilcu Quebeca. Spomenik ze daroval Angliji kanadski narod in ga bo odkrila markiza De Montcalm, sorodnica generala Wolfa.

London, 5. junija. AA. Waleški princ je v prisotnosti Focheve vdove in njenih dveh hčera, princa Arturja Conaghtuskega in Conaughtskega vojvode, ministrov, politikov, diplomatov, vojaških dostojanstvenikov in velike množice odkril soho maršala Focha. Soha jpeostavljena v Grosvenor. Gardenu nasproti postaji Victoria. Waleški princ je v imenu britskega naroda poveličeval zasluge pokojnega maršala Focha, ki je bil velik bojevnik Francije in največji vojaški strokovnjak svojega časa. Pokojnik je vodil zavezniške armade k zmagi, v uri zmagi pa ni iskal drugega, kakor trajnega miru.

Žitna letina v Italiji slabša kot lani.

Rim, 5. junija. AA. Sinoči je bila v palači »Venezia« seja stalnega odbora za žitarice. Predsedoval ji je predsednik italijanske vlade Mussolini. V svojem otvoritvenem govoru je Mussolini izjavil, da je treba računati z redukcijo žitnega pridelka radi slabega vremena in da žetev bo zaostajala za lansko. Navzlic temu bo znašala žetev kakih 60 milijonov stotov. Ta številka je dokaz, da se pridelek žitaric v Italiji vendarle postopno dviga. Po poročilu ministra za poljedelstvo Acerba je predsednik izjavil, da bo vlada izdala primerne ukrepe za učvrstitev notranjega žitnega tržišča in da bo brez odlašanja objavila dekret, s katerim se zvišuje uvozna carina na koruza od 14 lir na 16·50 lir v zlatu.

Trgovinska pogajanja med Francijo in Avstrijo.

Dunaj, 5. junija. d. Večerni listi javljajo, da se bodo v kratkem pričela pogajanja med Francijo in Avstrijo. Glavna naloga pogajanj je ureditev uvozne carine na avtomobile.

Balkan balkanskim narodom!

Pozdrav grškim gostom!

Včeraj zvečer so prispeli grški gospodarstveniki v Slovenijo. Naravno je, da so grški gostje v naši banovini najprej posetili kraljevsko poletno rezidenco. Ves naš narod in tudi mi Slovenci, ki z grško sosedo v preteklosti nismo imeli večjih stikov, se tega poseta veselimo in kličemo ljubim sosedom: »Dobrodošli«! Ne storimo pa tega zgolj iz običajne uljudnosti, pač pa ima ta naš pozdrav svoj poseben pomen. Zavedati se pač moramo, da ima poset zastopnikov grškega narodnega gospodarstva širši pomen, zaradi misije, s katero prihajajo k nam; to je zaradi **konfederacije balkanskih držav.** Že v oktobru lanskega leta so se vršili ob priliki mednarodne konference za mir v Atenah razgovori med zastopniki Grčije, Jugoslavije, Bolgarije, Turčije in Romunije, o balkanski federaciji. Ni bil zgolj slučaj, da so takrat dali prvo besedo v tej zadevi grškim zastopnikom, saj je bila za to misel potrebna energija, ugled in državniška izkušenost, katere lastnosti so tako harmonično osredotočene v velikem državniku in politiku gospodu **Venizelosu.**

Po tej prvi inicijativi, ki je imela prvotno samo informativen značaj, so Grki z vso pridnostjo in resnostjo pročevali realizacijo tega problema. Ko je vprašanje dozorelo, so prenesli to gibanje v sredino Balkana, odkoder naj se razpletejo stiki z vsemi balkanskimi državami. In zopet so bili Grki oni, ki so središče tega gibanja prenesli v našo državo. Tako mora naša država prevzeti vodstvo balkanskega gibanja, ki se naj osredotoči v znani Venizelosovi krilatici: **»Balkan, balkanskim narodom!«**

To je politični pomen grškega obiska. Ima pa ta poset še drug pomen: Poglobitev in utrjenje naših medsebojnih gospodarskih stikov.

Grčija je v povojni dobi doživljala težke politične krize, ki niso ostale brez vpliva na grško narodno gospodarstvo. V spominu nam je težki grški poraz v Mali Aziji, ki je grškemu gospodarstvu prizadejal ogromna bremena. Poldrug milijon grških beguncev z maloazijskega primorja je preplavilo državo, a vsi ti begunci so ostali brez sredstev in brez premoženja. To ogromno maso je bilo treba prehraniti, namestiti in tudi zaposliti. To delo je veljalo velikanske vsote.

Osnovo vsega grškega narodnega gospodarstva tvori poljedelstvo, zato je država takoj po maloazijski katastrofi pričela z obširno akcijo za pospeševanje te gospodarske panoge. Poleg cenenih kreditov, ki jih je stavila grška Narodna banka poljedelstvu na razpolago, si je kmetski sloj opomogel tudi z dobro zadružno organizacijo, ki je potom mnogoštevilnih sindikatov reorganizirala produkcijo in prodajo agrarnih pridelkov. V načrtu je nadalje ustanovitev Agrarne banke, ki naj bi se udejstvovala po istih načelih kot pri nas. V svrho razvoja lastne industrije so osnovali z angleškim kapitalom družbo »The Helenic Corporation« v Londonu. Državna hipotekarna banka posluje zadovoljivo. Državne finance Grčije sicer niso najboljše, vendar je zunanji dolg naložen v velikih investicijah, ki bodo dosegle v doglednem času svojo amortizacijo.

Grško narodno gospodarstvo je torej na poti k znatnemu zboljšanju in napredku. Kljub naši svobodni coni v Solunu naše gospodarstvo še ne zaznamuje z Grčijo one medsebojne izmenjave dobrin, ki bi bila zaželjena vsled ugodne geografske lege obeh dežel, vsled raznoličnosti gospodarskega uveljavljenja ter končno tudi vsled historičnih tradicij, ki vežejo srbski narod z grškim. Uresničenje teh naših medsebojnih želja je v tesni zvezi s prihodom predstavnikov grškega narodnega gospodarstva k nam.

Želimo grškim gostom, kar najprijetnejše bivanje v naši banovini, želimo obenem pa tudi, da dobijo gostje točen pogled v naše gospodarske prilike in naj si iz teh vtisov ustvarijo program, ki bo njim in nam v korist in blagostanje!

Obisk Slovencev iz Amerike.

Danes ob 9. uri 20 minut dopoldne se je pripeljalo z brzovlakom na Jesenice 89 Slovencev in okoli 40 Hrvatov iz Amerike, ki so prišli po dolgih letih bivanja v tujini obiskat svojo staro domovino.

Izletnike iz Amerike so že na Jesenicah prav prisrčno sprejeli. V imenu jeseniških kovinarjev, ki so prišli na kolodvor s svojo godbo, jih je pozdravil predsednik kovinarjev g. Jurij Jeram, v imenu izseljeniškega urada v Ljubljani pa njegov vodja g. Fink. Za pozdrave se je zahvalil govornikom g. Hajny. Dve deklici pa sta obdarovali posetnike z lepimi šopki.

Po kratkem odmoru je odpeljal vlak izletnike proti Ljubljani, kamor je prispel z malo zamudo. Na ljubljanskem kolodvoru so pričakovali izletnike župan dr. Dinko Puc, bivši minister A. Kristan, dr. Bohinjec, tajnik Delavske zbornice g. Filip Uratnik in tajnik Strokovne komisije g. Vuk.

Slovenski izletniki so zasedli dva velika vagona, ki sta bila okrašena z znaki Slov. narodne podporne jednote. Ko se je vlak ustavil, je pozdravil Amerikance najprej župan dr. Dinko Puc, želeč jim najprijetnejše bivanje v stari domovini. Za pozdrav se je gospdu županu zahvalil g. Hajny. S koldvora so krenili Amerikanci v Delavsko zbornico, kjer so odložili svojo težjo prtljago. Iz Delavske zbornice so se nekateri odpeljali kar z avtomobili domov.

Ena skupina ameriških Slovencev je odpotovala iz New-Yorka že 28. maja. Na ladji »Akvitanije« so potovali prav prijetno. Izkrcali so se v Cherbourgu v Franciji, nato pa so se peljali skozi Pariz in Švico v svojo domovino.

Pred svojim povratkom v Ameriko bodo priredili dne 27. julija »jugoslovansko-ameriški dan«, na katerega so povabljeni vsi nekdanji slovenski »Amerikanci«.

V staro domovino pa prideta še dve skupini ameriških Slovencev na obisk. Z eno od teh skupin se bodo pripeljali k nam tudi neki ugledni zastopniki gospodarstva iz več ameriških držav.

Dragim bratom želimo v stari domovini najprijetnejše dneve in upamo, da bodo po svojem povratku v Ameriko nesli s seboj najlepše spomine na svojo staro domovino.

Krstna slava 16. artilerijskega polka.

V vojašnici kralja Aleksandra na Dunajski cesti je 16. artilerijski polk včeraj proslavil svojo krstno slavo kot spomin na oni dan, ko je pred 11 leti l. 1919 polk s svojimi baterijami zmagoslavno stopil na sveto Gosposvetsko polje.

Tradicijonalna svečanost se je pričela ob 10. uri dopoldne na dvorišču. Vsi objekti vojašnice so bili bogato z zelenjem okrašeni in vihrale so državne zastave. Na dvorišču je bil zbran ves polk. Po končani službi božji in rezanju kolača je imel domačin — komandant polka, polkovnik Radovan P. Jovanović na moštvo lep, patriotizma prožet govor, v katerem je očrtal vrline polka in njega slavo ter pozival mlade junake, da ostanejo zvesti kralju, domovini in narodu in da ščitijo slavo svojega polka. G. polkovnik je moštvu tudi prečital brzojavko Nj. Vel. kralja, ki se glasi:

»Srčno čestitam hrabremu 16. artilerijskemu polku k današnji slavi kot dnevu, ko so baterije polka prvič prišle na Gosposvetsko polje, pripravljene, da branijo interese naše ujedinjene domovine.

Prepričan, da bo 16. artilerijski polk vedno na višini tradicijonalne hrabrosti moje dične artilerije, pošiljam mu pozdrave: Živeli junaki! Aleksander I.«

Visoki kraljevski pozdrav so navzoči sprejeli z gromovitimi vzkliki in ovacijami Nj. Vel. kralju. Zaorili so krepki trikratni »Živio!« In zagrmeli so trije topovski streli v pozdrav Nj. Vel. kralju. Po končanem oficijelnem delu je bila v jahalnici zakuska. Lepi svečanosti so prisostvovali mnogi odlični predstavniki civilnih in vojaških oblasti. Bana inž. **Serneca** je zastopal banski svetnik dr. E. Staré, dalje so bili navzoči komandant mesta brigadni general **Popović**, mestni župan dr. **Puc** ter mnogi predstavniki kulturnih in drugih korporacij, med njimi starosta Ljubljanskega Sokola g. Bogumil **Kajzelj.** Med zakusko je moštvo v jahalnic opripeljalo top, ob katerem je v navdušenih besedah spregovoril v imenu moštva kapral M šić. Polkova krstna slava se je popoldn zaključila z domačo veselico, ki je obs gala prav bogat program z raznimi vajan in nastopi.

O delovanju „Slovensk Matice“.

Iz letnega poročila »Slovenske Matice za upravno leto 1929. posnemamo naslednje podatke o njenem književnem in kulturnem delu:

Študijski knjižnici v Ljubljani je odstopila 890 slovenskih, hrvaško-srbskih, čeških, ruskih, bolgarskih, francoskih in nemških knjig. Raznim prosvetnim ustanovam in zavodom, ki so se obrnili nanj je iz lastne zaloge podarila 1490 knjig.

Ob koncu l. 1929. je Matica štela 1 častnega člana (Ljuba Babić Gjalski), 1 pokrovitelja (Kmetska posojilnica ljubljanske okolice), 8 ustanovnikov, 45 društvenikov in 3525 rednih članov, skupno torej 357 Od teh je akademikov in dijakov srednjih šolcev v Ljubljani, Kočevju, Novem mestu Ptuju in v Št. Vidu nad Ljubljano, ki plačujejo znižano članarino 40 Din, 442.

Po krajih je članstvo razporejeno takole Ljubljana 1303, Maribor 195, Novo mesto 173, Celje 103, Kočevje 103, Zagreb 8 Kranj 82, Zagorje ob Savi 71, Ptuj 68, Slovenjgradec 66, Hrastnik 59, Tržič 57, Kamnik 54. — Kakor je iz teh številk razvidna je razlika med Ljubljano in Mariborom malce strahotna. Priznanje pa je treba izreči Novemu mestu (poverjenik prof. Kovač), ki skorajda doseza Maribor, Kočevje (poverjenik prof. Voštar), posebej pa Zagorja (poverjenik šol. upravitelj Levstik) in Hrastnika (poverjenik učitelj Slokar — Za l. 1930. je ustanovljenih 13 novih poverjeništev.

Kot naša vrhovna književna ustanova kot naše edino književno društvo, ki n je do čiste književne propagande brez kakih tesnih namenov, zasluži »Slovenska Matica«, da jo v njenih stremljenjih vsako po svojih močeh podpre.

Afera Dreyfus — tako je naslov drami, ki sta jo spisala W. Herzog in H. J. Rehfisch i katere premiero so pred meseci z znatnim uspehom igrali na Dunaju — bi morala zdaj v francoski predelavi priti tudi v Parizu na oder, p se je v francoskih kulturnih krogih vnela vroča kampanja za in proti nji. V polemiko p segajo najodličnejši pisatelji, umetniki, politiki, oficirji in učenjaki.

Najuspešnejši filmi v letu 1929. Po podatkih nabranih od 1134 nemških kinopodjetij, je i med nemških filmov v preteklem letu dosegel najlepši (materialni) uspeh film »Žena na mesecu«, izmed zvočnih pa »Atlantic«. Kako se j v letih po vojni razmerje med nemškim i francoskim narodom vendarle ugladilo do nek znosnosti, priča dejstvo, da je med nemšk filmi že na tretjem mestu francoski vojni film »Verdun«, ki si ga dolgo nobeno nemško pod jetje ni upalo staviti v program.

Nagrado najboljšemu mlademu pisatelju p delila v Nemčiji vsako leto Zveza pisateljev i Zveza knjigarnarjev. Izmed 150 pisateljev, ki so se potezali zanjo, je nagrado (500 mark dosegel letos Anton Gabde za svoj roman »I Schatten des Schicksals«.

Še ena uvertura k Aidi. V Verdijevem muzeju v Bussettu je Toscanini našel doslej n znan rokopis uverture k Verdijevi Aidi.

Stanko I. Mencinger:

Vtisi iz Helade.

Atiška pokrajina.

Kalandri. Atiška pokrajina v oktobru. — Ogromna paleta, po kateri je razmetalo solnce tisoč mehko se prelivajočih barv. Narahlo valovit svet; oljčni gaji, trta, pinije in za njimi bleščeče strehe kalandrijskih streh. Daleč na severu bele gore. Sicer pa omogoča ta videz samo uporno budna zavest; preobilje svetlobe omami in vzame človeku sposobnost zaznavanja konkretnih oblik. Prenehaš živeti svoje lastno življenje — združiš se v brezželjnem udobju z vsem, kar te obdaja. Nikjer me priroda ni tako tesno priklenila nase — nikjer ni priroda tako blaga in intimna.

Karavana kmetov na mezgih se leno premika preko polja, kakor da se boji kaliti mir, ki je razlit nad pokrajino. Ničesar, kar bi dalo slutiti bližino velikega hrupnega atenskega mesta.

Atene.

Predvsem treba povedati: Atene zaznamujejo po grškem polomu v Mali Aziji ogromen porast prebivalstva in so se uvrstile, če vštejemo bližnji Pirej, med milijonska mesta.

Središče Aten: Plateia tou Sintag matos (Trg Ustave) obrobljen z velikimi kavarnami, na sredi bujen park, v ozadju mogočna silhueta zapuščene kraljevske palače. Centralne ulice: Universitetna, Stadiu, Patissia, Kefissia, buljvar Amalia v ničemur ne zaostajajo za glavnimi arterijami največjih evropskih mest. Po videzu odločno spominjajo na Pariz, samo da nedostaja arhitektonskih izhodišč, ki dajejo vsakemu predelu Pariza poseben značaj.

Nekaj monumentalnih, arhitektonsko pomembnih modernih zgradb: Zappeion, Univerza, Biblioteka, Arheološki muzej in pa ogromni marmorni stadion. Razkošna subtropična vegetacija parkov in, da ne pozabim: nad vse prikupen južnjaški tip mlade Atenke, ki sicer nima mnogo skupnega z našo predstavo stare grške lepote, pa je morda bližji sodobnemu okusu — negovana linija, često markantno-lep obraz in povdarjena ženskost za razliko od neizrazite garsonske ljubkosti dunajskih ali pariških deklet.

Atene kažejo tudi živahno kulturno razgibanost, vendar je povsod čutiti močan francoski vpliv, kar je čudno spričo naporov bivše dinastije dati deželi nemško kulturno orientacijo.

Neredki očitek »Levante« Atene vsaj po videzu ne prenesejo; glede čistote morda zaostajajo za srednjeevropskimi mesti, vsekakor pa vzdrže primerjavo z romanskimi, če se ne oziramo na bedne provizorne kolonije maloazijskih beguncev na periferiji.

To so v par besedah moderne Atene. Nič grandioznega, le malo originalnega — običajen izraz sodobnega urbanizma. Popotnik, čigar impresije slone zgolj na oceni posameznih objektov in zunanjih oblik atenskega in pirenejskega življenja, bo ravnodušno vrgel Atene v tisti predal popotne torbe, kjer sta Napoli in Marseille.

Samo kdor je stal v senci Parthenona na akropolskem griču in s polpriprtimi očmi gledal edinstveno panoramo prostranih Aten, od Falirona, kjer jih boža plavo Egejsko morje, do tam, kjer se izgubljajo v zlatem blesku atiške ravnine, ki jo daleč na severu zapirajo bele gore — samo tisti bo zaslutil nemo veličanstvenost in harmonično celoto mesta, ki ga pregrinja patina legendarnosti in mu atiško solnce podeljuje poseben, nepopisen čar. In čeprav uporno molče, dvatisočletne Kariatide na Erekteonu, mu bo bliže spoznanje, odkod je črpal stari helenski genij toliko lepote.

Delhi.

Grška vlada je preskrbela udeležencem mednarodnega mirovnega kongresa (Atene, oktober 1929) luksuzen parnik za izlet v Delhe.

Živahno večerno vrvenje je vladalo v pirejskem pristanišču, ko se je »Hera« osvobodila iz gozda jamborov in parniških dimnikov in lagodno zdrčala po temni morski planjavi. Čudokrasna južna noč je spustila na morje sinje mrakove, prešinjene z zlatim bleskom zvezd.

Poiskal sem si udoben naslonjač na krovu. Skupina mladih Atencev in Atenk vodi hrupno debato. Prijetno zveni grščina; žal, ne razumem. Dražestna in ljubezniva Atenka gospodična Ksenija P. mi pojasnjuje: Gre za grški pravopis. Eni branijo očiščeni grški jezik, v katerem je vsa tuja (turška, slovanska) navlaka nadomeščena s starogrškimi izrazi in ki se ga poslužujejo mnogi književniki in en del časopisja, dasiravno narod komaj razume ta purificirani jezik, dočim se drugi navdušujejo za živi narodni jezik — ki so se ga oprijeli mlajši književniki in velik del časopisja — ter ostro zavračajo vse puristične ozire.

Okoli polnoči smo pasirali korintski prekop. Hladen nočni veter je pomiril duhove. Eden za drugim smo se porazgubili po udobnih kabinah.

V ranem jutru je pristala »Hera« v pri jaznem obrežnem mestecu Itea. Sprva me oljčnimi gaji po plodni obrežni ravnic potem po vijugasti gorski cesti skozi si romašna naselja, prilepljena na strmo po bočje, ki kaže le še redke sledove gozdov uničenih od turške roke — se je vzpenjal dolga vrsta avtomobilov, dokler niso ob stali visoko v južnem predgorju Parnas — v Delhih.

S pobožnim čuvstvom stopa človek p kamenitih stopnicah, med zlomljenimi st bri in razmetanimi bloki marmorja, kje so se pred davnimi časi premikale mno žice vernikov iz vsega antičnega grškega sveta k Apolonovemu svetišču, da pris stvujejo delhijiskim igram ali zaprosijo čudežni orakel za dober nasvet.

Mednarodni mirovni kongres ima z ključno sejo v antičnem teatru na prosten da tako počasti spomin na prvo meddržavno ustanovo, ki je zborovala tod pred ve kot dvemi tisočletji — spomin na delhijsko amfiktonijo, sprva zgolj bogoslužno pozneje politično zvezo nekaterih grških držav. Prve uredbe meddržavnega prava s bile plod delhijske amfiktonije in kar j bistveno: prešinja jih načelo globoke hu manosti.

Iz razpoke v navpični skalni steni pr teka v kamenit bazen čudodelni studenc Kastalia. Grški mytos pravi, da postan pesnik, kdor pije vodo Kastalije. Tudi m zbrani od vseh vetrov na tem svetem mo stu zajemamo iz Kastalije. Ne morda želj ni pesniške inspiracije, pač pa da okre pimo v sebi prepričanje, ki je vodilo ž stare amfiktione: da je bratsko sožitje n rodov edina pot k boljši bodočnosti člo veštva.

Dnevne vesti.

Dobave javnih ustanov.

Pišejo nam: Naše državne ustanove, naj si bodo osnovane na komercielni ali nekomercielni podlagi, morajo svoje potrebe kriti na ta način, da razpišejo dobave za gotov teroin in da se potem odda dobava najugodnejšemu ponudniku.

Imamo pa razna podjetja avtonomnih institucij, ki bi po smislu zakna morala postopati ravno tako, ker predpisujejo, da se mora pri njihovih dobavah plačevati razne takse in davščine, kakor pri državnih dobavah, pa dobav ne razpisujejo.

Tako postopanje se nam nikakor ne zdi pravilno in zahtevati moramo, da vse javne institucije brez razlike najrazličnejše dobave razpišejo in zahtevajo pismene ponudbe, ki se potem komisionelno ob gotovem terminu odpro in se dobava odda najcenejšemu ponudniku.

Sedanji način oddaje dela in dobav pri nekaterih institucijah oziroma njihovih podjetjih pa nehote vzbuja prepričanje, da se hote ali nehote dobavitelje izigrava do nemogčih cen in pogjev. Tako postopanje vsekakor ni v interesu naše trgovine, obrti in industrije, pač pa škoduje ugledu samemu dotičnih institucij. Tudi se s tem polagoma zatre interes dobaviteljev, ki so dosledno odklonjeni in tako se lahko zgodi, da so cene kakemu blagu že davno padle, pa jih mora dotična institucija še vseeno dražje plačevati.

Prizadetim faktorjem polagamo na srce, da to v najkrajšem času reformirajo.

Žeparji na delu.

Znano je in to tudi kriminalisti dobro vedo, da se strastni in rafinirani žeparji vedno najraje pojavljajo tam, kjer se zbirajo ogromne množice ljudi, osobito ob velikih prireditvah in shodih. Tudi ob priliki ljubljanskega velesejma, kamor prihajajo goste množice posetnikov, se je nudila žeparjem prilika za njih nepošten posel. Velesejmska uprava sama s pomočjo policije je organizirala dobro kontrolo sumljivih eksistenc, tako da so večje žepne tatvine bile doslej onemogočene.

Zadnje dni so pa žeparji vendar poskusili svojo srečo. Vpokojeni orožnik Ivan Žumer, stanujoč v Mostah, je policiji prijavil, da mu je na velesejmu, ko je v avtomobilskem oddelku motril razne luksuzne avtomobile, neznan žepar segel v žep in mu izmaknil nikljasto moško žepno uro, vredno 150 Din. Žeparja ni opazil. Tat je pač izginil kakor sraka z ukradeno uro.

Na Vodnikovem trgu so se v sredo na tržni dan že prve ure dopoldne pojavili drzni žeparji. Ob 9. dopoldne se je okoli posestnikove hčerke Angele Kovač iz Podgorice smukal 24letni postopač ter iskal priliko, da bi ji med prodajanjem perutnine izmaknil denar. Res ji je žepar segel v žep ter izmaknil 2 bankovca po 10 Din. Angela Kovač je to opazila, ga prijela in mu vzela denar iz rok. Mladi žepar je nato pobegnil, toda tržnemu organu Antonu Zupančiču se je posrečilo tatu prijeti in ga izročiti policijskemu stražniku, ki ga je odvedel v policijske zapore. Nekaj minut pred to tatvino je bila na trgu okradena žena vpokojenega policijskega nadzornika ga. Julijana Minkuš. Žepar ji je izmaknil denarnico z 200 Din. Sama je le to opazila, da je stal pri njej mlad človek, a v njegovi bližini se je smukal starejši sivec.

Na policiji so ugotovili identiteto prijetega žeparja. Je to samski, brezposelni delavec Bosanec Šaban Rabič. Prvo tatvino priznava dočim drugo taji.

Sistemizacija pošt. osobja v dravski banovini.

Gradbeni in poštni minister je odredil pri poštah, telegrafih in telefonih na področju dravske direkcije pošt in telegrafov naslednje število delovnih mest in uslužbencev: Apače 3, Beltinci 5, Bled I 8, Bled II 2, Bohinjska Bistrica 4, Brezno 2, Brežice 13, Cankova 3, Celje 69 (z rezervo), Cerknica 5, Čabar 2, Črna pri Prevaljah 5, Devica Marija v Polju 3, Dobrna 2, Dolenji Logatec 5, Dolnja Lendava 10, Domžale 6, Gornji Logatec 3, Gornja Radgona 10, Gornji Grad 4, Grobelno 3, Grosuplje 4, Guštanj 3, Hrastnik 4, Javornik na Gorenjskem 2, Jesenice-Fužine 4, Jesenice na Gor. 20, Kamnik 8, Kočevje 12, Konjice 7, Kostanjevica na Krki 3, Kranj 19 (z rezervo), Kranjska gora 4, Križevci pri Ljutomeru 4, Križevci v Prekmurju 2, Krško 8, Laško 7, Lesce 4, Litija 6, Ljubljana I 271 (z rezervo), Ljubljana II 112 (z rezervo), Ljubljana III 8, Ljubljana IV 6, Ljubljana V 3, Ljubljana VII 8, Ljutomer 10, Lož 2, Marenberg 4, Maribor I 132 (z rezervo), Maribor II 180 (z rezervo), Maribor III 3, Medvode 3, Mengeš 2, Meža 4, Mežica 2, Mojstrana 2, Mokronog 4, Moste pri Ljubljani 4, Moškanjci 3, Mozirje 4, Murska Sobota 18, Muta 3, Novo mesto 21 (z rezervo), Ormož 8, Planina pri Rakeku 2, Podčetrtek 4, Poljčane 5, Pragersko 6, Prevalje 6, Ptuj 30 (z rezervo), Radeče pri Zidanem mostu 5, Radovljica 7, Rajhenburg 4, Rakek 8, Ribnica na Dolenjskem 6, Rimske toplice 2, Rogaševci 3, Rogaška Slatina 10, Rogatec 6, Ruše 4, Sevnica 5, Slatina Radenci 5, Slovenjgradec 8, Slovenska Bistica 7, Sodražica 4, Središče ob Dravi 4, Stari trg pri Rakeku 4, Sv. Jurij ob južni železnici 5, Sv. Lenart v Slov. goricah 8, Šent Ilj v Slov. goricah 4, Šent Vid nad Ljubljano 4, Škofja Loka 13, Šmarje pri Jelšah 5, Šmartno ob Paki 4, Šoštanj 6, Trbovlje I 10, Trbovlje II 3, Trebnje 4, Tržič 9, Velenje 5, Velike Lašče 4, Vič 4, Vojnik 3, Vransko 3, Vrhnika 7, Zagorje ob Savi 5, Zidani most 18 (z rezervo), Žalec 6, Žiri 7, Žužemberk 3, rezerva za sezono in razne odsotnsti (540 uslužbencev) 42. Pri pošti in telegrafu v Grahovem pri Cerknici ministrstvo števila uslužbencev še ni določilo.

Na področju dravske poštne direkcije je torej celokupno sistemiziranih 1432 služebnih mest.

— Jugoslovanska delegacija za mednarodno konferenco dela. V Ženevi se bo 10. junija pričela XIV mednarodna konferenca dela. Naši delegaciji bo načeloval naš poslanik v Bernu dr. Ilija Šumenković. V delegaciji bodo poleg zastopnikov vlade zastopani tudi delodajalci in delojemalci. Zvezo industrijcev za Slovenijo bo zastopal tajnik dr. Golia, delavce pa tajnik DZ g. Filip Uratnik.

— Razstava narodnih vezenin. Pod pokroviteljstvom Nj. Vel. kraljice Marije bo v soboto 7. t. m. ob 11. dopoldne v prostorih doma Kola srbskih sester otvorjena razstava narodnih vezenin, noš in tkanin. Razstava bo dostopna do 30. t. m.

— Načrti za bansko palačo v Banjaluki. Načrte za novo bansko palačo v Banjaluki je predložilo ocenjevalni komisiji 30 arhitektov. Komisija je odobrila 5 načrtov, od katerih je trem priznala razpisane nagrade v znesku po 50, 35 in 20 tisoč dinarjev, dva načrta je pa odkupila, med temi znani načrt arhitekta Costaperarije iz Ljubljane.

— Dober ribolov v Dalmaciji. Prejšnji mesec so nalovili ribiči v Šibeniku velike količine rib, zlasti sardel. Večino rib so oddali tvornicam za ribje konzerve. ostanek pa so prodali v Šibeniku za dnevno potrošnjo.

— Srečen orožnik. Orožniški kaplar Mile Dugančić v Šibeniku je zadel pri zadnjem žrebanju razredne loterije 300.000 Din.

— Dijak streljal na profesorja. Na gimnaziji v Kruševcu je poučeval francoščino mlad, a strog profesor Perović. Dijaki so se proti strogemu profesorju dostikrat pritoževali ravnatelju, nakar je ravnatelj odredil, naj starejši profesor Jevtić nadzoruje izpraševanje. Spočetka so bili učenci mirni; ko pa je bil poklican dijak Jovanović, je Jovanović segel v žep po revolver in je ustrelil dvakrat na osovraženega profesorja, ki ga je s prvim strelom pogodil v levo roko, druga krogla pa je obtičala v cevi. O incidentu je uvedena preiskava.

— Drug drugega sta zabodla. V Bjelini v Bosni sta se sprla trgovec Vasilije Matič in njegov uslužbenec David Čerkes zaradi 600 Din, ki jih trgovec Čerkesu ni hotel plačati. Končno sta oba odšla na žandarmerijo, da tam poravnata spor. Na dvorišču žandarmerijske postaje pa sta se zopet sprla in v jezi je trgovec nenadoma izvlekel nož in zabodel Čerkesa v trebuh. Čerkes pa je tudi v istem trenotku sunil s svojim nožem trgovca v vrat, da je obležal mrtev na licu mesta, Čerkes pa je umrl med prevozom v bolnico.

— Ravnatelj Sakser State Bank, New-York v Jugoslaviji. Podpredsednik in ravnatelj največjega slovenskega bančnega zavoda v New-Yorku g. Kuss, ki je bil svoječasno uradnik podr. Jadranske banke v Ljubljani in je rodom iz Celja, se nahaja že več dni v svoji domovini. Njegov obisk je predvsem informativnega značaja. G. Kuss potuje trenutno po vseh važnejših trgovskih središčih naše države.

— Tekma za strojepisje. Tekma za strojepisje, ki je bila že napovedana, potem pa pred nekaj dnevi odgodena, se bo le vršila dne 8. t. m. v Zagrebu. Odgoditi so hoteli tekmo zaradi denarnih težav, ki po so sedaj premagane. Tekmovali bodo v Zagrebu, v dvorani sv. Jeronima na trgu kralja Tomislava št. 20. Prva nagrada znaša 10.000 Din, druga 7000 Din, tretja pa 4000 Din. Tekmovalci morajo prinesti s seboj svoje stroje. Za tekmo je prijavilo do sedaj že 8 tvornic pisalnih strojev svojo udeležbo.

— Pevska slavnost v Kostanjevici. V nedeljo 15. junija t. l. priredi pevsko okrožje »Krško polje« ob 15. uri v Kostanjevici koncert z zbori, ki so ob Krki: Kostanjevica na Krki, Sv. Križ ob Krki, Krška vas pri Brežicah in Cerklje ob Krki. Na programu je 22 pesmi in sicer tako, da poje vsak zbor 5 pesmi in skupni zbor 2 pesmi. Zbori nastopajo v sledečem vrstnem redu: Kostanjevica: Lavrih, meš. zbor; Sv. Križ: Torkar, moški zbor; Krška vas: Kobal, moški zbor; Cerklje: Petelin, mešani zbor; okrožni zbor: Petelin, mešani zbor (ca. 80 pevcev).

— Desetletnica srbskega pevskega društva »Jedinstvo«. Srbsko pevsko društvo »Jedinstvo« proslavi te dni desetletnico svojega obstoja v Kotoru, kjer bo istočasno tudi kongres jugoslovenskega pevskega saveza. Srbsko pevsko društvo »Jedinstvo: je eno izmed najslavnejših pevskih društev v Jugoslaviji. Da njegovo desetletnico še bolj podčrta, je sklenila zveza jugoslovenskih pevskih društev istočasno sklicati svoj šesti kongres v Kotoru. V nedeljo 8. junija se začno svečanosti s sprejemanjem zastopnikov oblastev in delegatov posameznih društev in kongresistov. Po svečanem cerkvenem opravilu, s katerim bo kongres otvorjen, bo svečana seja pevskega društva »Jedinstvo« in nato slavnosti obhod po mestu. Isti dan popoldne se delo kongresa nadaljuje s koncertom, ki ga priredi društvo »Jedinstvo«. Zvečer pripravi mesto Kotor narodno veselico in članski večer, kjer bo sodelovala muzika pred hotelom Slavija. 9. junija zjutraj se bo zborovanje kongresa nadaljevalo, medtem pa bo društvo »Jedinstvo« sprejelo odposlance iz Črne gore in Južne Dalmacije. Po svečani liturgiji bo procesija okoli mesta z muziko in zastavami. Popoldne bo banket, nato pa izleti s parnikom »Boka« po zalivu. Zvečer bo velika vrtna zabava s koncertom.

— Razsodbe glede vojne odškodnine. Finančno ministrstvo, oddelek za državne dolgove in državne kredite bo vštevši do 30. junija sprejemalo izvršne razsodbe glede vojne škode. Po tem roku bodo vse razsodbe sodišč za vojno škodo zgubile svojo veljavo in se ne bodo več sprejemale.

— Darovi za poplavljence v Franciji. Rdeči križ je do 1. junija t. l. nabral za poplavljence v Franciji 1,231.654 Din. Darovi prispevajo še dalje iz vseh krajev naše države in iz vseh družabnih razredov.

— Upravni odbor Udruženja bank kraljevine Jugoslavije. Na včerajšnji seji upravnega odbora Udruženja bank kraljevine Jugoslavije se je vršilo konstituiranje. Za predsednika je bil izvoljen dr. Vlada Marković, za podpredsednika pa Jezdimir Djokić in Milivoj Šičarević (ravnatelj Jadransko-podunavske banke).

Ljubljana.

Gledališče v Ljubljani.

Opera.

V petek 6. t. m. se ponovi Wagnerjeva opera »Lohengrin« z g. Marčecem v naslovni partiji. Opera je pod vodstvom g. ravnatelja Poliča dosegla v nedeljo prav časten uspeh in priznanje. Pojo: ga. Wilfan-Kunčeva, ga. Thierryjeva, gg. Primožič in Betetto. Predstava se vrši izven abonmana, pri znižanih cenah.

Teden domačih opernih del. V soboto se vrši prva predstava in sicer Foersterjev »Gorenjski slavček« in Ipavčev »Možiček«. Obe deli sta bili na našem opernem odru že izvajani. V »Gorenjskem slavčku« nastopi po parletni odsotnosti, v vlogi Štruklja, g. Zupan. V tej vlogi je g. Zupan nastopil že leta 1922 in kasneje ter je znan po svoji originalnosti in humorju. Franja poje g. Gostič, Minko — ga. Ribičeva, Ninon — ga. Popovičeva, Chansonettu — g. Grba, Rajdelja — g. Mohorič. »Možička« je naštudiral plesni mojster g. Golovin, izvajan bo od domačega baletnega zbora, pomnoženega z nekaterimi člani zbora. Predstava se vrši izven abonmana, pri izredno znižanih cenah.

V nedeljo 8. t. m. se vprizori Zajčeva opera »Nikola Šubic Zrinjski«, v ponedeljek Šafranek-Kavičeva »Hasanaginica«. Obe predstavi bosta izven abonmana, pri izredno znižanih cenah.

■ Razstava moderne francoske umetnosti. — Jutri ob 6. uri popoldne se v veliki dvorani Narodne galerije v Narodnem domu otvori razstava moderne francoske umetnosti. Razstavljenih bo okrog 300 del — kakih 60 slik v olju, mnogo akvarelov, pastelov, reprodukcijske grafike; zanimiva bo zlasti tudi razstava knjižnih oprem in tiskov. Na razstavi so zastopana najznamenitejša imena sodobne francoske upodabljajoče umetnosti — Picasso, Flaminck, Dufu, ki jih je svoj čas ob njih nastopu zadelo malo trdo ime fauvistov (divjakov) in izmed katerih vodi Dufu. Ta dela so bila doslej razstavljena samo v Umetniškem paviljonu v Zagrebu, Narodni galeriji in Francoskemu institutu pa je uspelo, da je dosegla tudi razstavo v Ljubljani. Razstavo bosta otvorila dr. Fran Windischer, predsednik Narodne galerije, in pa prof. Marc Vey v imenu Francoskega instituta.

■ Vlom. Veletrgovina Gregorc & Co. v Vošnjakovi ulici je včeraj policiji prijavila, da je neznan vlomilec ponoči od 4. na 5. junija vdrl v njeno skladišče ob Vošnjakovi ulici ter iz skladišča odnesel 75 škatelj sardin, vrednih 450 Din. Tat je odnesel tudi 150 Din vredno aktovko. Tatvine je sumljiv neki brezposeln mladenič.

■ Žepna tatvina. V Mostah stanujoči zasebnici Frančiški Glavič je neznan žepar izmaknil v času, ko se je vozila v tramvaju na Krekovem trgu, listnico s 132·50 Din gotovine. Tatvine je sumljiv neki starejši moški, ki se je takrat sukal okoli nje.

■ Aretacije. Aretiran je bil neki moški zaradi tavine 1200 Din vrednega gramofona, dalje sta bila privedena v zapore neka stara posestnica in neki bosanski cigan zaradi postopanja.

■ Policijske prijave. Policijski raport navaja, da so bile od srede do včeraj policiji prijavljene tri manjše tavine. Dalje je bila neka oseba prijavljena zaradi nedostojnega vedenja, druga zaradi prekrška novih zglaševalnih predpisov, 7 oseb zaradi avtopredpisov in 11 zaradi cestnopolicijskega reda.

■ Novi zglaševalni predpisi. S 1. majem so uvedeni po naredbi notranjega ministra novi zglaševalni predpisi. Doslej je bilo za prestopke proti zglaševalnim predpisom pristojno okrajno sodišče, od 1. maja pa je pristojna policijska uprava v Ljubljani. Kazni so sedaj milejše. Dočim je bila lahko po starem zakonu stranka kaznovana do 1 meseca zapora, je sedaj najvišja kazen 10 dni ali 500 Din denarne globe. Dnevno je sedaj prijavljenih več strank zaradi pregreška zglaševalnih predpisov.

■ Samovoljna eksekucija. Tam v Rožni dolini je bil g. D. dolžan nekemu S. večji znesek. Ker mu ga ni plačal, je šel S. ponoči na dvorišče in mu odnesel 2 m dolgo leseno klop, vredno 50 Din. Gospod D. je prijavil g. S. policiji zaradi tatvine. Bode pač obračun pred sodiščem.

■ Zopet kolo ukradeno. V Zagorju stanujoči vpokojeni orožnik Ivan Čebular je policiji prijavil, da mu je bilo v sredo dopoldne iz veže hiše na Kralja Petra trgu, kjer se nahaja zavarovalna družba »Anker«, ukradeno staro, že obrabljeno kolo, vredno 700 Din. Ni dneva brez tatvine koles!

Maribor.

m Proslava 10-letnice zasedbe Gosposvetskega polja. Danes dopoldne se je v vojašnici Vojvode Putnika vršila slava 32. artilerijskega polka, združena s proslavo 10-letnice zasedbe Gosposvetskega polja po naših četah. Cerkvene obrede sta opravila za katoličane g. kurat Zavadlav, za pravoslavne pa g. prota Trbojević. Nato se je vršila zakuska. Slavnosti so se udeležili za mestno občino podžupan dr. Lipold, za politične oblasti sreska načelnika dr. Ipavec in dr. Hacin, za cerkvene oblasti pomožni škof dr. Tomažič, za policijski komisarijat svetnik Pestevšek, za organizacijo rezervnih oficirjev g. Perhavc in mnogo drugih odličnih gostov. Pri zakuski je vse goste iskreno zahvalil domačin komandant 32. art. polka polkovnik Milan Radovanović. Zahvalili so se mu v nagovorih gg. pomožni škof dr. Tomažič, sreski načelnik dr. Hacin in podžupan dr. Lipold, ki so posebej še poudarjali velike zasluge 32. artilerijskega polka, da je Maribor ostal sestavni del Jugoslavije. Popoldne se je vršilo lepo vojniško veselje.

m Nočni napad. Ko se je sinoči proti 23. uri vračal 30letni kleparski pomočnik Ivan Majc proti svojemu domu na Koroški cesti, je nenadoma skočil proti njemu neki neznanec ter ga s kamnom udaril po glavi. Majc je pri tem zadobil večjo rano in je morala prihiteti ranjencu na pomoč rešilna postaja. To je v zadnjih dneh že četrti slučaj takega nočnega napada. Doslej pa se še ni dalo v nobenem slučaju ugotoviti, kdo je napadalec in kakšni so bili nameni njegovega zločina.

Pod črto.

Matura v zelenju.

Prijatelj profesor mi je pravil, kako lepo so zadnjič fantje na gimnaziji šli na maturo. Zadnje jutro redne šole so vsa vrata in podboje v razredu okrasili z rožami in zelenjem, sami so prišli vsi v nageljnih v razred in so sedeli tam, skoraj celi možje. Nekaj lepega in močnega mora biti v teh fantih, da zamorejo tako živo in veselo občutiti trenutek svojega prestopa iz šolskih klopi na cesto življenja. Saj vemo, nikoli ni bilo rodu, ki ne bi bil vriskal na zadnji hoji z gimnazije, toda tako intimno lepo se pa študentje svoje dni le niso poslavljali od knjig in klopi — da, nekaj lepega mora biti v rodu, ki prihaja zdaj. — Pa vendar: ali smemo že verovati, da nam prihaja po teh fantih tisto vekomaj zaman pričakovano novo? Da prihaja generacija, ki ne bo nikamor hodila od tam, od koder je, ki bo za vselej ostala v svojem in v svojih? Majhen, preprost narod smo in nič ne more biti za nas težjega in bolj usodepolnega, kakor je tujstvo in prepad med ljudstvom in inteligenco. Skoraj vsi ti naši študentje, vsi ti naši odličnjaki, talenti in dobri šolarji so s kmetov, iz delavskih revirjev, iz uradniških in majhnih obrtniških družin. Z revščino, stradanjem in samozatajevanjem se ti fantje dokopljejo počasi do mature, gredo in končajo univerzo — in jih nazadnje po navadi ni nikoli več nazaj. Zemlja, jablane, rožnato rezljane zibke v nizkih domovih, žulji na očetovih in bratovih rokah, kamni na srcih mater — vse to zaman čaka učenih, v veliki svet izgubljenih sinov. Ali je morda res zdaj prišel rod, ki ne bo nikamor hodil od svojega in ga nikoli ne bo sram, da je od tam, od koder je?

Da bi bilo to zelenje, ki so ga fantje pripeli na podboje svojih šolskih vrat, tiha zaklotev, da bodo do konca ostali zvesti zemlji in žuljem, iz katerih so. I. P.

m **Vabilo.** Župan dr. Lipold je izdal Mariborčanom sledeči poziv: Someščani! Na binkoštno nedeljo, dne 8. junija t. l. obiščejo naš Maribor odlični švicarski in grški gostje. Z vlakom ob 6·53 prispe v Maribor skupina 40 grških izletnikov, večina industrijcev in trgovcev, ki ostanejo v Mariboru do odhoda brzovlaka ob 14·23, s katerim se odpeljejo v Rogaško Slatino. Ob 14·17 pa pride v Maribor s posebnim vlakom največji švicarski pevski zbor »Harmonie«, s 400 pevci, ki ostanejo v Mariboru do pol 18. ure. Ob ugodnem vremenu zapoje ta pevski zbor okrog 16. ure pred magistratom mestu in prebivalstvu na čast nekaj svojih pesmi. Vljudno vabim vse someščane, da na ta dan na čast dragim gostom razobesijo zastave in da se udeležijo njihovega sprejema v kar največjem številu. — Podžupan dr. Lipold.

m **Obnovitev inspekcije dela v Mariboru.** Ob priliki ustanovitve banovine in ukinitve tukajšnje oblastne samouprave je bila ukinjena tudi inspekcija dela. Ker je Maribor visoko razvito industrijsko središče in ker je mnogo industrijskih podjetij tudi po deželi, posebno v Dravski dolini, je pomenila ta ukinitev za tukajšnje delavstvo zelo občutno izgubo. Bila je radi tega uvedena akcija, da se inspekcija dela v Mariboru spet obnovi. In kot se poroča z banske uprave v Ljubljani, so bili storjeni tudi že vsi potrebni koraki za to. Obnovitev inspekcije dela se pričakuje še v bližnji bodočnosti.

m **Strela ubila kravo in razbila sode.** Med nevihto, ki je dne 2. t. m. divjala nad Slovensko Bistrico in okolico, je strela udarila v hlev posestnika Juga v Videšu pri Slovenski Bistrici in ubila tam privezano kravo. Kmalu na tem je pa udarila v Poljčanah v gospodarsko poslopje posetnika Prešerna, ga zažgala, obenem pa v kleti zadela tudi v sod in raztočila dva polovnjaka vina. Ker se je takoj na to ulila silna ploha, se ogenj ni mogel razširiti. Zgoreli so samo nekateri notranji deli in nekaj orodja.

m **† Ivan Bregant.** Sinoči okrog 22. ure je v svojem stanovanju v Marijini ulici 10 podlegel pljučnici 72-letni vpokojeni revident državnih železnic Ivan Bregant, rodom iz Podgore pri Gorici. Pokojni je študiral v Gorici in se tam tudi prijavil v železniško službo. Prvo njegovo službeno mesto je bilo v Nabrežini, l. 1892. pa se je vrnil v Gorico, kjer je ostal do njene izpraznitve med svetovno vojno. Po prevratu je še nekaj časa vztrajal doma, razmere pa so ga prisilile, da se je preselil kot emigrant v Ljubljano, kjer je služboval nekaj časa. Končno pa je bil premeščen v Maribor, kjer je po 43-letnem delu stopil v pokoj. Pokojni Bregant je bil vedno vnet narodnjak in je tak ostal do smrti. Bodi mu lahko zemlja!

m **Sprememba v posesti.** Frančiška Korošec je za 225.000 Din prodala Zadružnemu delavskemu domu svojo hišo v Frankopanovi ulici št. 1.

m **Poskusno škropljenje sadnega drevja z motornimi, ročno prenosljivimi in samodelnimi nahrbtnimi škropilniki** se bo vršila v petek dne 6. junija ob 9. uri dopoldne na vinarski in sadjarski šoli v Mariboru.

m **Promet na Borzi dela.** Borza dela v Mariboru zaznamuje sledeči promet: Od 25. do 31. maja t. l. je iskalo dela 52 moških in 34 žensk. Prostih mest je bilo 135, službo je dobilo 34 moških in 34 žensk, odposlanih je bilo 5, odjavljenih pa 56. V evidenci je ostalo koncem tedna še 617 oseb. Od 1. januarja do 31. maja t. l. je iskalo pri borzi dela 2863 moških in 1175 žensk, prostih mest je bilo 2437, delo je potom borze dobilo 973 moških in 770 žensk, odposlanih je bilo 256 oseb, odjavljenih pa jih je bilo 980.

m **Pogrešana.** Posetnikova hčerka, 22-letna Ivanka Major iz Pobrežja pri Mariboru, srednje postave in okroglega obraza, je že 25. maja odšla z doma ter se ni več vrnila. Ivanka Major je kazala znake umobolnosti ter ni že od septembra lani govorila besede. Mizarski mojster, 41-letni Blaž Belec iz Pobrežja pri Mariboru je 22. maja neznano kam odšel z doma ter se ni več povrnil. Domnevajo, da je pogrešani Belec izvršil samomor. Skočil je najbrže v Dravo.

m **Bosanski tihotapec aretiran v Mariboru.** Včeraj je tukajšnja policija aretirala 52-letnega Bosanca Ludvika Spindrića zaradi splošnega suma in zaradi tihotapstva, katero je zagrešil nekje na Hrvatskem. Izročen bo sodišču v Zagrebu.

m **Sam se je ujel.** Včeraj je prišel na tukajšnji policijski komisarijat Mirko Budić, ki je bil od l. 1925. v Franciji in vprašal, če je njegov izgon iz Maribora iz leta 1921. še v veljavi. Ko so pa pogledali v policijske akte, so ugotovili, da išče Budića že dalje časa ljubljanska policija zaradi raznih deliktov, ki jih je zagrešil v Ljubljani. Namesto dovoljenja za bivanje v Mariboru je zaradi tega dobil brezplačno stanovanje v zaporu, od koder bo izročen policiji v Ljubljani.

m **Voziček si je izposodil.** Včeraj dopoldne je prišel k hišni gospodinji Mariji Frangeš v Gosposki ulici št. 11 neznan mladenič, star krog 20 let, ter jo zaprosil, da bi ji smel odpeljati smeti, ker da je brez posla in zaslužka. Gospa ga je zares tudi najela in mu dala večji ročni voziček, na katerega je naložil del smeti in jih odpeljal, nazaj ga pa ni več bilo. Neznanec je očividno že prišel s tem namenom, da dobi voziček in ga potem proda.

m **Ogled kopališča na Mariborskem otoku.** Danes popoldne so si mariborski časnikarji na povabilo mestne občine ogledali novo kopališče na Mariborskem otoku. Po ogledu se je vršila zakuska v gostilni Kopriva v Kamnici.

Ogromna škoda po toči.

V zapadnem delu okolice na površini 100 kv. m je toča napravila milijonsko škodo. - Pridelki uničeni. - Cenilne komisije. - V višnjegorskem okraju nad 1 milijon škode.

Ljubljana, 5. junija.

Kako ogromno škodo na poljih in travnikih v zapadnem delu ljubljanske okolice in dalje proti Višnji gori je napravil včerajšnji silni naliv, si lahko napravimo pravo sliko še le danes, ko so prišla kratka, markantna poročila posameznih prizadetih občin ljubljanske okolice.

Že okoli poldne se je nad Ljubljano in okolico vlil pohleven dež. Kmalu po 13. so se privalili od severozapadne strani gosti črni oblaki. Napovedovali so med bliskom in gromom prihod silne nevihte. Dočim se je nad Kamnikom in okolico okoli 13·45 vlil silen dež, ki nikjer ni povzročil niti najmanjše škode, so se oblaki na desnem bregu Save spremenili v prav čudne oblike, podobne lijakom. Na vzhodnem delu Ljubljane so ljudje prestrašeno vzklikali:

„Toča! Toča!"

Niso se varali. Prebivalci vasi od Št. Vida pa tja do Grosuplja so obupani zapuščali svoja polja in iskali zavetja pred nevihto. Bili so naravnost grozni prizori. Silen naliv, je spremljala močna toča. Po nekaterih krajih je padala kot lešnik in celo oreh debela. Padala je s takim pritiskom na tla, da je po mnogih vaseh pobila piščance. Jedro naliva nad Ježico se je razdelilo v dva dela. Prvi, krajši curek s točo je krenil proti Zgornji Šiški in Št. Vidu, drugi proti Vevčam, Dobrunjam, Grosuplju in dalje proti Višnji gori, kjer je toča provzročila največjo škodo. Od Višnje gore dalje je je nevihta s točo deloma že začela ponehavati. Val toče se je ustavil pri občini Hudo na Dolenjskem.

Škoda v posameznih občinah.

Prostornino, na kateri se je vsula ogromna množina toče, cenijo v Ljubljanskem srezu na 100 km². Povsod je toča uničila vsa žita. Ponekod bodo kmetje prisiljeni žito požeti in bo mesto srpa pela po njivah kosa. Vendar še ni obupati. Na vrtovih je toča sadnemu drevju povzročila največjo škodo. Oklestila je jabolka in hruške, ki so letos obljubljale, da bodo primerno dobro rodile. Tudi črešnje so popolnoma okleščene. Na njivah je toča potolkla lepo rastoči fižol in krompir. Za ta dva poljska pridelka pa je še upati, da se opomoreta. V Zg. Šiški je toča najbolj divjala in pustošila od nove šole v smeri proti Zapužam in Brinju. Zanimivo je, da Dravlje in kraji proti Št. Vidu niso toliko trpeli po toči.

V Št. Vidu toča ni tako divjala. V škofovih zavodih je toča razbila vso salato, prav tako tudi nekaterim posestnikom.

Vihar odnesel streho.

V Klečah je toča, lahko rečemo poleg Višnje gore, najstrahoviteje divjala. Tu je po njivah napravila pravcato pustošenje. Posestnik Primož Čižman si je zgradil moderno 16 m dolgo in 12 m široko gospodarsko poslopje. Bilo je pred dnevi z opeko pokrito, toda še ne popolnoma dodelano. Ker se je nad Klečami pojavil pravcati vrtinec, je imel tu naliv s točo še hujšo moč. Vrtinec je odnesel s strehe Čižmanovega novega poslopja vso opeko in celo prevrnil »grušt«. Čižman trpi precejšnjo škodo. Vrtinec pa je tudi z drugih streh pometal mnogo opeke.

Na Ježici in bližnji okolici je prav tako toča povzročila ogromno škodo. Tu so uničeni vsi poljski pridelki, zlasti okoli Tomačevega. Toča je pobila krompir, čebulo, peso in vsa žita. Travniki so spremenjeni v puščave. Tu cenijo, da je uničenih do 50% vseh poljskih posevkov in pridelkov. **Zanimivo je, da toča ni divjala na levem bregu Save ter so bili kraji onstran Save povsem obvarovani pred to elementarno katastrofo.**

V občini D. M. v Polju je toča razsajala samo po krajih na desni strani železnice. Prizadete so vasi Zgornji in Spodnji Kašelj, Vevče, D. M. v Polju in Studenec-Fužine. Škodo cenijo na ca. 30.000 Din.

Občina Dobrunje je tudi med onimi, ki si jih je besneči naravni element izbral za svojo žrtev. Tu so ljudje povsem obupani, ker so njih polja in travniki naravnost uničeni.

Kako strahovito pa je divjala toča v občini Grosuplje, o tem ni mogoče v besedah povedati. Bilo je naravnost peklensko strašno. Vse je na poljih in travnikih uničeno. Vrtovi s sadjem so opustošeni. Toča je mnogo drevja močno oklestila. Ponekod je bila na tleh plast toče več cm visoka. Lahko so jo kar grebli na kupe.

V Grosupljem je divji orkan metal opeko s streh in po nekaterih vaseh podiral kozolce. Najhuje je bila prizadeta vas Zg. Slivnica.

Srezki načelnik **dr. Andrejka** je danes takoj odredil da so pričeli cenilci-strokovnjaki ceniti v okolici po toči provzročeno škodo. **Splošno naglašajo, da je v ljubljanskem okraju orkan povzročil na posevkih 50 do 90% škode.**

Katastrofalne posledice v višnjegorskem okraju.

Višnja gora, 5. junija. Kako težko je bil višnjegorski okraj prizadet po včerajšnjem silovitem orkanu, je bilo mogoče presoditi še le danes, ko so župani vseh občin začeli pregledovati škodo na poljih in po vaseh. Vsega ni mogoče opisati. Treba je na mestu videti posledice strašne nevihte. Val toče je pridrvel od Grosuplja in se valil dalje proti jugovzhodu. Ustavil se je pri občini Hudo. Danes so občinski možje po posameznih vaseh pregledali škodo. **Celokupna škoda brez pretiravanja znaša v višnjegorskem okraju 1,350.000 dinarjev.** V mnogih vaseh in občinah znaša škoda na poljih in travnikih do 100%. Po njivah je žito popolnoma v zemljo vbito. Nevihta je podrla tudi mnogo kozolcev. Na sadnem drevju je do 60% škode. Drevje ne bo moglo več let roditi. Na travnikih je škode do 50%.

Načelnik županske zveze za višnjegorski okraj, župan g. **Erjavec** se je danes obrnil na bansko upravo s prošnjo, da odpošlje svojega zastopnika, da si na mestu ogleda katastrofo. Ob 11.30 je prispel v Višnjo goro namestnik načelnika kmetijskega oddelka inž. **Zidanšek.** Ta je obšel vse one občine in kraje, ki so bili najhuje prizadeti. Popoldne je prispel v Višnjo goro tudi zastopnik dravske finančne direkcije, da ukrene vse potrebno zaradi odpisa davka.

Celje.

* **Celjsko gledališče.** V sredo, dne 4. t. m. je gostovalo mariborsko narodno gledališče z izvirno dramo Maksa Šnuderla »Pravljica o rajski ptici«. Vsebina drame ni nič novega, v neštetih varijacijah poznamo povest o možu, ki je pustil doma mlado ženo, odrinil v vojsko, prebil šest, sedem let v ujetništvu in se končno vrnil poln hrepenenja in ljubezni, a našel ženo poročeno z drugim. Uradni mrtvaški list ji je sporočil smrt moža — svobodna je, kdo ji more braniti, da se poroči v drugič? Ali je ona kriva, da njen prvi mož ni mrtev? Kdo je kriv tragedije, ki se prične z vrnitvijo prvega moža? Šnuderl je napisal tridejansko dramo s štirimi osebami o tej zadevi, a prvo dejanje je tudi že konec drame, kar sledi v drugem in tretjem, je pravzaprav le boj za — drugo nadstropje hiše, ki ga je prizidal domu prvega drugi mož. Sodišče prizna prvemu ženo, drugemu hišo. Prvi, fantast in idealist, gre prostovoljno v smrt, drugi, ki je dobil pravdo za hišo, pusti ženo, mater svojih otrok in zdaj resnično vdovo, brutalno na cedilu. — Gdč. Starčeva je kreirala Bredo z vsem ognjem mlade, življenja željne žene in je bila zlasti v prvem dejanju ob vrnitvi svojega moža na višku. Gdč. Kraljeva je bila tokrat indisponirana in vsekakor prepatetična. Odlične igralske sposobnosti je pokazal g. Blaž v ulogi prvega moža Franceta, dočim je bil g. Daneš kot drugi mož večkrat nerazumljiv in v mnogih momentih predomač in preležeren. Režija g. Vl. Skrbinška je bila skrbna, scenerija prav primerna. Maloštevilna publika ni štedila z aplavzom. F. G.

* **Otvoritev kopališč.** Ker so se vsled vročega vremena zadnjih dni ljudje kar zunaj kopališč kopali, je mestna občina odprla v ponedeljek žensko ter moško kopališče v parku. Kopalcev je bilo že prvi dan veliko. Plavališče »Diana« na Bregu bo odprto v nekaj dneh, čim bodo končana neka nujna popravila.

* **Policijske vesti.** Neka K. A. se je ponoči splazila v skladišče Kukovčeve žage na Savi in pobrala odpadke v vrednosti 200 Din. Bila je ovadena. — V noči od torka na sredo je policija prejela dve ovadbi radi pijanosti in razgrajanja ter kaljenja nočnega miru, v sredo zjutraj pa eno ovadbo radi prestopka cestnopolicijskega reda.

* **Požar v Čretu.** V torek popoldan je začela goreti hiša posestnika Gorška v Čretu. Pri kuhanju svinjske hrane so domači tako neprevidno ravnali, da je nenadoma izbruhnil požar, ki se je vsled močnega vetra naglo razširil in objel tudi poleg stoječo uto, ki je zgorela, še predno so dospeli hitro obveščeni gasilci iz Celja, Teharja in Gaberja. Gasilci pa tudi kljub svojim trem motornim brizgalnam niso mogli rešiti hiše, od katere je po požaru ostalo zgolj zidovje. Škoda je precejšnja.

* **Smrtna nesreča šoferja.** V rudniškem podjetju v Mežici zaposleni šofer Jurjevec iz Celja se je pri vožnji z avtomobilom v bližini Mežice težko ponesrečil. Prepeljan je bil v bolnico, kjer je podlegel poškodbam.

* **Dva stara Celjana umrla.** V noči od torka na sredo je smrt ugrabila dve znani osebnosti iz celjskega narodnega življenja predvojne dobe. V Vodnikovi ulici št. 10 je umrla v svoji vili ga. Pavlina Detiček, vdova svojčas znanega in priljubljenega narodnega borca, notarja Detička. Bila je plemenita in dobra gospa, katere smrt bodo vsi obžalovali, ki so jo poznali, zlasti oni, ki se še spominjajo stare generacije predvojnih celjskih Slovencev, katerih vrste se vedno bolj redčijo. Ga. Detičkova je dosegla častitljivo starost 77 let. — Na Slomškovem trgu št. 6 pa je umrl znani čevljar in hišni posestnik g. Miha Maček v 72. letu starosti.

* **Župni zlet celjske sokolske župe.** Ministrstvo saobračaja je z odlokom br. 9619 z dne 23. maja 1930 dovolilo za zlet celjske Sokolske župe, ki bo v nedeljo, 15. junija, 75% popust, veljaven za vse razrede in vlake, izvzemši ekspresnih. Člani sokolskih društev, ki bodo posetili zlet, kupijo na izhodni postaji polovično karto, ki je obenem z legitimacijo dotične župe, da potujejo na zlet v Celje, veljavna tudi za povratek. Izkaznice morajo biti v Celju potrjene po Sokolski župi, da se je imetnik izkaznice v resnici udeležil zleta. Ker je Celje nekako v sredini Dravske banovine, do koder so železniške zveze od vseh strani ugodne in mesto samo zelo prikupno, je pričakovati, da bo udeležba na zletu ogromna.

Ptuj.

p **Izročitev odlikovanj poštnim uslužbencem.** V nedeljo je poštni inspektor g. dr. Lebar iz Ljubljane slovesno izročil odlikovanja poštnim uslužbencem: upravitelju g. Antonu Smodiču red sv. Save 5. vrste, uradniku g. Ivanu Dvoršaku zlato svetinjo za zasluge, poduradnikoma Francu Glavnicu in Ivanu Hodku pa srebrno svetinjo za zasluge. V imenu odlikovancev se je v daljšem govoru zahvalil za najvišje priznanje upravitelj g. Smodič.

p **Požar na Hardeku.** Pretekli teden je nenadoma pričelo goreti na Struclovem posestvu na Hardeku pri Ormožu. Ker je ogenj nastal na podstrešju, ga niso mogli takoj opaziti in so z gašenjem pričeli šele tedaj, ko je bila že vsa streha v plamenih. Vendar pa se je domačinom in požarni brambi posrečilo ogenj zadušiti, tako da je popolnoma zgorela le streha nad gospodarskim in stanovanjskim poslopjem. Kako je požar nastal še ni docela ugotovljeno, misli pa se, da so se vnele saje v dimniku in so potem tleče iskre prišle tudi do gorljivih predmetov na podstrešju. Škoda je precejšnja, vendar krita z zavarovalnino.

Murska Sobota.

Sokolski dnevi v Murski Soboti. V soboto 31. maja in nedeljo 1. junija se je dovršil v Murski Soboti velik delni župni zlet MSŽ z otvoritvijo lepega sokolskega doma. Na predvečer se je vršila v slavnostni dvorani telovadna glasbena akademija domačinov in gostov, ki je uspela kar najdostojnejše ter bila lep uvod v naslednji dan. Zjutraj so se od 6. do 10. ure vršile izbirne tekme članstva in naraščaja iz Murskega in Dravskega okrožja za Beograd, ki so v splošnem prav dobro izpadle in dosegle nad 75% dosegljivih točk. Vršile so se nato glavne skušnje, za njimi pa povorka po mestu do Sokolskega doma, kjer se je vršila slavnostna otvoritev ob prisotnosti številnega Sokolstva, občinstva in odličnikov mesta. Povdarjalo se je v številnih govorih zastopnikov društev in župe pomen tega doma, kot varuh na najsevernejši točki jugoslovanske države, žarišče jugoslovenstva, bratstva, telovadbe in prosvete. Odposlali sta se tudi brzojavki Nj. Vel. kralju in g. predsedniku vlade. Z državno himno je bilo slavlje zaključeno. Popoldne ob pol 3. uri pa se je vršil v parku grofa Scaparija del. župni zlet, ki je pokazal pripravljenost vseh oddelkov za Beograd. Posebnost je bil nastop dijakov in dijakinj soboške gimnazije in k zaključku četa đakov podoficirske šole iz Maribora, ki so s svojo eksaktno izvedbo želi burne aplavze in vzklike naši jugoslovanski vojski. Spretno je vodil telovadbo župni načelnik Fr. Mačus. Igrala pa je primerno vojaška godba iz Varaždina. Ljudska veselica je dostojno zaključila sokolski praznik. — Nova sokolska trdnjava na najsevernejšem delu naše jugoslovanske države zbiraj v sebi mladi jugoslovanski rod in ga vzgajaj v Tyršu — za človeka. — Zdravo! —ar.

Trinajst mož vlada Evropo.

V Hamburgu je nedavno izšla knjižica, ki jo je napisal glavni urednik lista »Deutsche Allgemeine Zeitung«, dr. Klein. Dr. Klein je prišel na konferencah v Locarnu, v Londonu, v Ženevi in v Haagu v stik z najznamenitejšimi državniki naše dobe in zato ve o njih marsikaj povedati iz lastnega opazovanja. Med nemškimi politiki, ki jih opisuje, stoji na prvem mestu dr. Stresemann, med Francozi so najznamenitejši Poncaré, Briand in Tardieu, med Angleži Chamberlain in Snowden, Italijo reprezentira seveda Mussolini, Avstrijo dr. Seipel, Ogrsko grof Bethlen, Češko dr. Beneš, Rumunijo pa dr. Maniu. Čičerina imenuje avtor »aristokrata med boljševiškimi ministri«, Ameriko pa zastopa predsednik največje denarne moči sveta predsednik Hoover.

O Poincaréju, »odveniku Francije«, pravi n. pr.: Francozi ga ne ljubijo, pač pa ga spoštujejo. Nekateri ga celo sovražijo. Poincaré je bil najnevarnejši nasprotnik Nemčije... Ostale vodilne francoske državnike pa označuje dr. Klein tako, da gleda v Poincaré-ju poosebljeno zanesljivost in možatost, na Briandu občuduje njegovo genijalnost, Tardieu-ja pa smatra za zastopnika mlade generacije. Francozi sami pa so značili razliko med Poincaréjem in Briandom tako: »Poincaré ve vse, pa nič ne razume, Briand pa vse razume, ne ve pa nič.« Taka je razlika med zvestim in marljivim delavcem Poincaréjem in med političnim bohemienom Briandom.

Posebno lepo opisuje dr. Klein prizor v Ženevi, ko je vstopila Nemčija v Društvo narodov. Briand je takrat kot govornik samega sebe prekosil. Hodil je po podiju sem ter tja in govoril, da se nihče ni mogel ubraniti mogočnega vtisa njegovih besed. Višek svojega govorniškega uspeha pa je dosegel, ko je svoj govor končal z besedami: »Proč s puškami, proč z mitraljezi, proč s topovi, naredimo prostor sporazumu, razsodišču in miru!« Častitljiv starček, zastopnik Kanade, je bil toliko ginjen, da je solznih oči venomer ponavljal besede: Mir, mir...

Še se gibljejo!

Pred nekaj dnevi je umrl na Dunaju nadvojvoda Karol Rainer. Umrl je v bolnišnici, kjer so ga operirali. Njegovo truplo pa so prepeljali v bivšo nadvojvodsko palačo, nakar so ga pokopali v kapucinski cerkvi.

Pogreb umrlega bivšega nadvojvode opisujejo dunajski listi jako natančno. Zanimiv je predvsem seznam udeležencev pogreba. Tu beremo sama znana, stara imena, pa tudi nekaj novih: nadvojvoda Leopold Salvator, nadvojvodinja Blanka, Don Karlos, španski infant Don Alfonso, vojvodinja Braganza, sinovi nadvojvode Franca Ferdinanda, vnukinja cesarja Franca Jožefa, princeza Lobkovic, princ Koburg, knez Schwarzenberg, knez Salm, grof Salm grof Hardegg, Pallavicini, Batthyani, Revertera, kancler dr. Seipel, zastopniki društva katoliških plemenitašev, zastopniki »cesarju zveste stranke«, zastopniki katoliškega dijaštva, ostrostrelci itd.

Stari duh torej v Avstriji še ni izumrl in vse kaže, da je imel znani časnikar dr. Heinrich Kanner prav, ko je pred leti zapisal v sloveči reviji »Zeit« stavek: Oesterreich ist auch das Land, wo der weltgeschichtliche Schott abgeladen wird — Avstrija je tudi dežela, kamor odkladajo svetovnozgodovinske smeti.

Linčanje zaprtega črnca.

V petek preteklega tedna se je dogodil v jugozapadnem delu Zedinjenih držav v razdobju treh tednov že drugi slučaj linčanja, t. j. okrutne eksekucije obdolženega zločinca s strani razjarjene množice. To pot se je izvršilo linčanje v Chickashi, Oklohama, na pretresljivo okruten način, in sicer v tamkajšnji ječi. Množica belokožcev se je zbrala pred poslopjem, kjer je bil zaprt Črnec Argo Henry, obdolžen, da je hotel posiliti belo žensko. Kakor na znamenje se je množica zakadila proti glavnim vratom ječe, jih udrla in nato planila po stopnicah proti celici, v kateri je bil zaprt Henry Argo. Ko je prišla gruča do pregraje dotične celice, se je zopet začelo preklensko divjanje. Nekateri napadalci so se vrgli na ograjo z drogi in drugim orodjem, da bi jo zlomili in prišli do žrtve, medtem ko so se drugi istočasno zaganjali ob vrata celice, da bi jih udrli.

Argo se je branil proti razkačenim napadalcem z drogom, ki ga je bil iztrgal iz rok enega izmed njih, ter je junaško odbijal napade z udarci skozi pregrajo. Obenem je ves čas klical stražnike na pomoč. Naenkrat pa poči iz gruče revolver in krogla rani nevarno obleganega Črnca v glavo.

Nacijonalna garda, ki je bila prihitela na lice mesta, je hotela množico razpršiti in je v ta namen dvakrat ustrelila s slepimi patronami. Pod varstvom močne straže je bil Argo vendar prenesen v bolnišnico. S tem bi bila situacija rešena, toda v bolnišnici ga niso hoteli sprejeti, ker je bil obdolžen zločina radi katerega mora krivec plačati na mestu z življenjem. Vojaki so morali ranjenega črnca nesti nazaj v ječo, kjer so ga položili onesveščenega v neko sobo.

Nekaj napadalcev pa je še vedno tavalo po hodnikih ječe, dasi se je bila večina v prepričanju, da je Argo mrtev, že razšla. Eden izmed teh zamudnikov je bil mož one bele ženske, katero je Argo baje hotel posiliti. Ta je šel v sobo, kjer je ležal ranjeni zamorec v nezavesti, ter ga zabodel z velikim nožem v prsa. Ko je bil aretiran, je izjavil, da je zelo zadovoljen, da je to napravil.

Arga so zavili v rjuho ter ga prenesli v bolnišnico v Oklohami, kjer pa je kmalu nato izdihnil.

Mačke brez dlake.

Ali mačka brez dlake, kaj pa je to!? Takšna žival ne more biti mačka! In vendar imamo tudi take mačke. Nedavno je bila v Parizu razstava mačk in Parižani so imeli v dvorani Wagram, kjer se je naša razstava vršila, nemalo presenečenje, ko se jim je nudil pri eni izmed številnih kletk naravnost strašen prizor. Iz kletke jih je pozdravljalo četvero iskravih oči, ki so jim prav po mačje škilile naproti. Toda kdo bi mogel prepričati obiskovalce, da sta tudi ti dve živali le mački in nič drugega?! Bili sta goli kot črv in le tu pa tam je štrlela iz grde in odvratno gole kože kaka posamezna dlačica, ki pa ni bila več podobna mačji dlaki.

Kajti grda je ne samo gola koža take mačke, temveč je grozna stvar tudi taka mačka sama. Človeka nikakor ne miče, da bi jo začel božkati kakor navadno kosmato mačko. Obenem pa vzbuja pomilovanje kot vsaka pokveka. To se je jasno pokazalo na tej razstavi, posebno med gledalkami, ki so se jim naši čudni mački usmilili predvsem radi tega, ker ju je narava oropala krasnega kožuha. In neprestano so ponavljale: Ubogi živalici! Ubogi živalici!

Ena izmed teh »ubogih živalic« je stara štiri mesece, drugi pa osem. Obe sta iz pariške okolice ter dolgujeta hvaležnost za svojo goloto dvema različnima mačkama-materama. Toda dvema mačkama v pravem pomenu te besede, z gostim in brezhibnim mačjim kožuhom, kot potrjujejo nedvomno dokumenti, nanašajoči se na zalego ene in druge gole hčerke svoji kosmati materi. Če sta obe naši mačici prišli kljub temu brez kožuha na svet, se imata torej zahvaliti za to izvirno nesrečo le poredni šali narave. Pač pa se domneva, da sta morali imeti obe mački istega mačka za očeta, kateri je najbrže bil tudi sam gol. V tem slučaju bi bil torej vzrok temu čudnemu ali vsaj zelo izrednemu slučaju v križanju kosmatega in golega mačjega posameznika.

Toda nikakor ni potrebno, da bi moral biti gol tudi skupni oče naših ubogih živalic. Golo potomstvo pri živalih z dlako je tudi sicer možno, t. j. če sta oba prednika obdarovana z normalnim kožuhom. Pojav je seveda redek, toda življenjeslovni znanosti je že davno znan in se v biologiji imenuje »atrihoza«. Tako so se že često videle gole navadne miši, podgane itd. Imamo pa tudi nasprotne slučaje, da se namreč pojavi na potomcu roditelja, ki je po naravi gol, če ne pravi kožuh, pa vsaj nenavadno obilje dlačke, protinaravna kosmatost. Ta pojav imenujejo učenjaki z izrazom »hipertrihoza«. Opaža se predvsem na človeku, ki se rodi v tem slučaju kot pravi volkodlak, a posebno zanimivo je pri ženskah, ki jih taka hipertrohoza lahko obdari z brki in z brado, kot bi bile moški.

Slučaj z našima golima, ubogima mačkama z nedavne pariške razstave spada torej med pojave atrihoze (grški triks = dlaka in a- = brez) in je vrsta onih nenadnih sprememb na dednih lastnostih živih bitij, ki se izvršijo od roditelja do potomca in ki jih imenujejo življenjeslovci s skupnim imenom »mutacije« (spremembe). Te spremembe nastopajo nenadoma, same ob sebi, torej brez zunanjega vzroka. Kot take tvorijo pravo igro ali, če se hoče, poredno šalo narave same. Za neposvečenega opazovalca so ti pojavi čudeži, toda znanstvo se bavi z njimi že dolgo. Človek jih tudi po svoji volji lahko ohranja in ponavlja na ta način, da križa kosmato pleme z golim. Na Kitajskem obstoja celo nekaka pridobitna panoga »živinoreje«, ki goji pasmo golih psov brez dlake, kateri igrajo menda po kitajskih mesnicah precej važno vlogo. Vsa umetnost obstoji tudi tu v tem, da se je gola pasma, ki se je pojavila nenadno kot »samovoljna« porednost narave, ohranila s križanjem in se nadaljevala.

Križanje med zdravimi živalmi in takimi pohabljenci daje navadno potomstvo obeh vrst, normalne in izpačene mladiče. Toda, kot rečeno, nenadne mutacije se pojavljajo tudi pri povsem normalnih roditeljih in so tu še posebno zanimive. Znanost o življenju posveča takim slučajem veliko pozornost in znanstveniki predvidevajo za bodočnost, da bo človeški um postal gospodar tudi nad takimi poredoostmi narave, da bo torej našel način za uravnavanje mutacij v določeno smer, ki jo bo sam predpisal...

Če se te sanje uresničijo, bodo torej valile naše muce kosmate ali gole mucke, kakor bo že zahteval vsakokratni okus njihovih gospodarjev...

Nikomur se prav nič čudno ne zdi, če so naše mačke bele, sive, črne, rjave itd. Nikakega čudeža bi ne videli niti v tem, če bi se pojavila kar čez noč mačka s čisto nenavadno barvo svoje dlake. Bila bi to pač še vedno mačka, naj bi bila n. pr. tudi zelena kakor kuščar. Imela bi tipično mačjo glavo, štiri noge z mačjimi krempiji, rep in predvsem bi imela mačjo dlako, po kateri bi jo lahko čez hrbet pobožkali. Pri tem bi nam tudi naša zelena mačka privzdignila v znak zadovoljnosti in hvaležnosti rep, se pritisnila k nogi ali k licu ter nam dajala s šegačkanjem svojega finega kožuha razumeti, da ji naše božkanje dobro de in naj le nadaljujemo.

Sin ustrelil mater iz usmiljenja.

V Linzu (v Gor. Avstriji) so zaslišali stanovalci neke hiše iz stanovanja rodbine Mayerhofer nenadoma močan pok. Radovedneži so takoj hiteli gledat, kaj se je zgodilo, toda vrata so bila zaprta. Poklicali so policijo, ki je udrla v stanovanje, kjer je našla železniškega uradnika Mayerhoferja s pištolo v roki, na postelji pa je ležala vsa v krvi njegova mati. Mladi Mayerhofer je priznal, da je ustrelil svojo mater, ker ni mogel več gledati in prenašati strašnih bolečin, ki jih je trpela njegova na želodčnem raku obolela mati.

Lačen pravni praktikant.

V poslopju deželnega sodišča na Dunaju je vzbudil te dni veliko pozornost pravni praktikant, ki je prišel v urad brez čevljev, v samih nogavicah. — Na sodnikovo vprašanje, kaj naj to pomeni, je odgovoril mladi doktor, da ima žalibog le en sam par čevljev, a ti so raztrgani, da jih je moral dati popraviti, novih čevljev si pa ne more kupiti. Ta slučaj jasno osvetljuje veliko bedo mladih pravnikov na Dunaju. Pri nekem okrajnem sodišču na Dunaju se je moral mlad praktikant z odlično kvalifikacijo odpovedati nadaljevanju neki prakse, ker je imel samo ene hlače, novih si pa ni mogel kupiti, neki drugi praktikant pa je na cesti onemogel, ker tri dni ni nič jedel. Dvema sodnijskima zapisnikarjema pa daruje neki branjevec vsak dan dve žemlji, ker jih ne moreta plačati, na up jih dajati se pa možu ne izplača. Tako poročajo dunajski listi.

Pustolovščine grofa Monterossa.

(Nadaljevanje.)

Ostal sem sam. Osamljenost v veliki sobi me je čudno vznemirjala. Vsaka soba ima nekaj posebnega. So sobe, ki so nam na prvi pogled ljube in staroznane, kakor zvesta zakonska družica. So sobe, ki nas spravijo v dobro voljo in vzbude v nas lahkomišljenost; v takih radi prebijemo uro ali dve, toda stalno ne bi hoteli živeti v njih. In potem so še sobe, ki nas plaše in navdajajo z grozo, velike, širne dvorane polne stare oprave iz starih junaških časov, sobe, ki so bile zgrajene za rodove, sobe, ki so v njih prebivali rodovi, ki so imeli močnejše živce, nego jih imamo pač mi — — —

Stopil sem k oknu in s težavo odprl težko polkno. Oh, kakšna noč! Mlačna, prelestna, osvežujoča! Narava mi je poznana in me vedno pomiri.

Skoro četrt ure sem zrl v zvezdnato noč, ko je pristopil k meni grof Monteroso. Prišel je tako tiho, da ga nisem slišal. V roki je držal polno čašo vode.

»Nikar se ne ustrašite, doktor« mi je šepnil, »jaz sem jo videl!«

Naglo sem se okrenil.

»Koga ste videli?«

»Črno ženo, grajski strah!«

»Nemogoče! Vi!«

Čutil sem, kako me je mrzlo spreletelo po hrbtu. Saj to je naravnost blazno!

»Prosim vas, doktor, poslušajte in nikar me ne prekinjajte. Našel sem gospoda Delorme-a spečega v njegovi postelji, kot sva ga zvečer zapustila. Rdeče zagrnjena svetiljka je gorela na kaminu. Soba je le slabo razsvetljena. Po prstih sem se plazil po sobi, da bi našel listino, o kateri sem domneval, da se nahaja na mizici poleg postelje. In res sem jo našel tam. Vzel sem jo in se hotel splaziti iz sobe, ko sem zapazil, da se bolnik giblje. Da bi ga ne prestrašil, sem počenil za širok naslanjač in čakal, da bi Delorme znova usnul. Zdajci so tiho zaškripala vrata.«

»Naprej, dalje,« sem razburjen zašepetal.

»Da. Duri so se odprle in vstopila je črno zagrnjena ženska. Tiho se je približala ležišču in obstala za trenotek poleg mizice ob postelji. Nato sem slišal lahen šum, ko da nekdo mečka papir. Nato je zagrnjena postava zopet odšla.«

»In kaj — grof, kaj ste storili vi?«

»Povem naravno — vzel sem čašo, ki je stala na mizici poleg bolnikove postelje — tukaj jo imate.«

»Pa kaj naj napravim z njo?« sem presenečen vprašal.

»Tristo hudičev, saj navadno niste tako trde butice! Dognati morava, kaj je črna grajska gospa vsula vanjo.«

»Gospa — vsula vanjo?«

»Nikar toliko ne izprašujte! Ali vohate kaj? Jaz nič!«

Vzel sem čašo in jo dvignil proti luči. V njej se je nahajala čista voda. Odločno sem vtaknil vanjo prst in ga obliznil — — — Voda je imela lahen okus po grenkih mandljih!

»Kaj pa vam je, doktor?« je vzkliknil grof. »Saj trepetate po vsem telesu in razlili boste vso vodo!«

»Grof, grof — v vodi je — arzenik.«

S svojo hladno roko me je pogladil po glavi.

»Arzenik?« je ponovil grof Monteroso. »To sem pričakoval.«

5.

To noč sva prebedela. Do jutra sva ostala v veliki dvorani.

Testament gospoda Delorme naju ni presenetil. Vse svoje premoženje je zapustil Lucili Frossardovi. — »Svoji ljubljeni hčerki Lucili Frossardovi.«

Ni bilo treba posebne bistroumnosti, da sva doznala, kdo je Lucila Frossardova. Gospa Frossardova je svojo vlogo dosledno nadaljevala in vpeljala v bolnikovo domačijo novo bitje, bitje, ki je o njem gospod Delorme prav malo vedel — ker se najbrže sploh ni nikdar rodilo! Njegovo in svojo hčerko!

In takoj sva videla, kako naj bi se ta igra končala, kako bi se nujno končala. Gospod Delorme je na strahotno rafiniran način postal tragični junak meščanske žaloigre. Treba ga je bilo spraviti s poti, da bo mogla hčerka dedovati. In v to svrho je prišel na pomoč strah, črna žena, ki je bolnika zastrupljala! Strašno rafiniranol Kajti: če bolnik črno ženo zagleda, predno mu bi mogla natresti strupa v čašo, potem mora učinkovati nanj kot prikazen, ki napoveduje bližnjo smrt; v drugem primeru pa skrijejo črne tančice zločinko pred oslabljenim bolnikovim vidom.

Drugi dan se nisva odmaknila od bolniške postelje. Delorme se je res počutil nekoliko boljše; postal je celo zgovoren, ko je prišla v sobo lepa Lucila in se vsedla tik k njemu. Ali ta prelestna ženska res ni vedela nič o morilnih naklepih svoje prijateljice? Ali je bila res samo slepo orodje v rokah gospe Frossardove? Ali pa se je le pretvarjala z naravnost čudovito spretnostjo. Na vsak način pa je na bolnika učinkovala naravnost poživljajoče in tudi naju je njena pojava popolnoma očarala. Občudovali smo jo, poslušali njeno pripovedovanje in kolikortoliko smo bili vsi trije zaljubljeni v to plemenito mojstrovino umetniško navdahnjenega stvaritelja. — — — (Dalje pribodnjič.)

Perutninarstvo v Ameriki in pri nas.

V ameriškem kmetijskem gospodarstvu zavzema perutninarstvo bolj važno mesto, kakor se to zdi celo mnogim našim skušenim perutninarjem. Kajpada je zelo raztreseno po vseh krajih in razdeljeno in razdrobljeno na toliko in toliko gospodarstev in gospodinjstev. Sreden prihod od perutnine znaša zadnja leta za posamezno gospodarstvo (farmo) že precej več ko sto dolarjev V Združenih državah je v letih okoli l. 1910. perutninarstvo prinašalo približno 750—800 milijonov dolarjev; torej primeroma toliko, za kolikor se na leto tam izkoplje zlata, srebra, železa in premoga! Leta 1913. je na ameriških farmah vrednost domačih ptic (seveda v prvi vrsti kokoši) znašala 16% vseh proizvodov, ki so jih v prav tem letu dobili od vseh domačih živali. Perutninar v Združenih državah se bavi v glavnem s kurjo rejo, ki tvori 95% vsega ameriškega perutninstva. To pa zato, ker kokoši neso mnogo več jajc kot vsaka druga domača ptica in Američana na deželi najprimerneje preskrbujejo s svežim mesom.

V letu 1920. se je izkupiček iz perutninarstva povspel že na 1 milijardo 48 milijonov dolarjev na farmah; manjša in večja mesta tu niti šteta niso; torej nekako toliko, kolikor znaša ves gospodarski dohodek Jugoslavije.

V primeri s temi številkami se pri nas goji vse premalo perutnine. Naš kmet in delavec uživata premalo jajc, temveč jih varčujeta, zbirata in prodajata, za izkupiček pa kupujeta kavo, čaj, alkohol in večkrat malovredno meso in konserve. Naša banovina bi utegnila kriti življenjske potrebščine skoraj docela sama, če bi živeli bolj naravno in higijenično ter bi se danim razmeram znali bolje prilagoditi. Vsaj slovenska kmečka kuhinja kuha mnogo bolj tečna, zdrava, redilna in pri srednjem telesnem in duševnem naporu lažje prebavljiva jedila nego mestna, ki skoraj da ne pozna več domače hrane. Mala je sicer slovenska zemlja in nič kaj rodovitna; a vendar bi lahko s sočivjem, gomoljem, povrtino, sadjem, mlekom, mlečnimi proizvodi itd. preživila vsaj 2 milijona prebivalcev. Reja malih živali, čebelarstvo itd bi postalo prav važen činitelj v ljudski prehrani. Za doraščajočo mladino in ljudi, ki jim telesne moči pojemajo, bi domača tla nudila najprimernejšo pičo. Edino industrijski kraji bi še uvažali iz domačega vzhoda nekaj moke in klavne živine. Hvaležna naloga za naše žene in zdravnike bi bila, da ustvarijo zdravo in tečno slovensko kuhinjo za deželo in mesto; dobavitelj te kuhinje pa bi bil kmet, vrtnar, sadjar itd.

Da bi Slovenija znatne količine hrane izvažala, o tem dvomim; pa čeprav je bil izvoz jajc doslej prav obilen. Važnejše se mi zdi, da privabimo še mnogo več tujcev; od teh se naučimo več nego iz učenih razprav; ti poneso tudi v svet dober sloves našega imena, naših pridelkov in izdelkov.

S perutninarstvom naj se ukvarjajo predvsem na kmetih, ker tu se preživi kokoš poletu takorekoč sama; v drugi vrsti pa naj rede kokoši svojci delavcev in rokodelcev v svoj prid in korist; pa tudi duševni delavci, čeprav morebiti le bolj v zabavo in razvedrilo. Odkar pa mesta naraščajo v velikomestne vasi, pa tudi meščan često najde na vrtu svojega doma prostorček, pripraven za kurnik in kokošje tekališče; vsaj uprav perutnina povišuje domačnost in prikupljivost domovja s svojim bitjem in žitjem ter veselo živahnostjo. Na Francoskem je kokoš čislana in cenjena posebno zato, ker trebi vrtne nasade in vinograde, obirajoč gosenice in žuželke; preživlja se sama in pušča kurjek, ki je najboljše gnojilo.

Seveda je treba za perutnino primernih prostorov, da ne uhaja v zoreče in zrelo žito na njivah in v kozelcih, na skednju in v shrambi; še večja škoda pa bi bila na vrtu s povrtnino; čim pa je na polju pospravljeno, pa naj kokoši po mili volji grebejo, brskajo, trebijo, obirajo in pobirajo. Zato je najbolje, da primerno velik prostor omejimo in zagradimo, morebiti na sadnem vrtu, kjer naj žival prosto teka, poljubno grebe in brska in se koplje v pesku. Seveda še boljše pa uspeva kokošji rod, če se pase na pašniku, v gozdiču, na sadnem vrtu ali travniku; tu pobira hrošče, gosenice, črve in obira semena na plevelih in travah; tu kokoš ne škoduje, temveč se preživlja sama in povrhu še koristi. Samotno ležeče gospodarstvo, obdano od sadovnjakov, pašnikov ali gozdov, bi spomladi, poletu in v jeseni brez stroškov in škode preživilo sto, pa tudi več kokoši; kajti domača kura ne teka daleč od svojega kurnika in ne sili drugam, če doma v obližju najde zadosti hrane, zdravo pitno vodo in petelina.

Večje perutninske zavode bi priporočal samo skušenim veščakom, če goje dragocene plemenske ptice; drugače pa le tedaj, če za svoje proizvode vzdržujejo zanesljive trgovske zveze. Za velike perutninske farme, s kakršnimi se ponašajo Američani, pa Slovenci še nismo zreli. V Ameriki je kurja reja dosegla že tako visoko stopnjo razvoja, da je ni več smatrati kot postransko vejo gospodarstva. Na mnogih krajih, posebno v bližini velemest in milijonskih mest, opaziš tam na stotine kokošjih farm, bavečih se izključno in specijalno le s kurjo rejo; vse druge panoge kmetijstva pa se goje le toliko, kolikor prihajajo v poštev in prid perutninstvu.

Tako obrtno perutninarstvo v široki meri je kajpada sprajno težavno in tvegano; kajti za perutninarstvo v velikem in velikanskem amerikanskem obsegu je treba posebnih in osebnih sposobnosti, temeljitega znanja, mnogoletnih skušenj, neumorne pridnosti, železne vztrajnosti (stanovitnosti) in zelo mnogo gmotnih sredstev.

Še nam lebdi v živem spominu primer in nezgoda na Hudobivnikovem posestvu v Spodnji Šiški: ni bil prostor prikladen, ker preveč izpostavljen vetrovom, burji in zametom. Tu naj bi se redila za vsakega Ljubljančana in okoličana vsaj po ena kokoš! (Tako so razglasili precej glasni mladci.) Vsa čast strokovnjaku Lehrmannu, ki bi danes, da je udarec usode preživel, bržčas zavzemal prvo mesto v perutninarskih krogih Jugoslavije. Toda bil je preveč zaupljiv in preidealen! Ako bi bil zavod za štiri petine manjši, bi bil izhod iz zagate še vedno mogoč; če bi pa šlo po sreči, bi bil uspeh za tedanje razmere lahko sijajen. Tako pa je šlo mnogo več kot milijon dinarjev v izgubo; vsakdo je seveda pomiloval požrtvovalnega pošteniaka, ki je podjetje financiral.

Kmalu nato se je pod Rožnikom pojavil drug zavod na primernem kraju in v prikladnem obsegu; toda neizprosne razmere svetovnega klanja so izpremenile tudi te kurnike v ljudska bivališča.

Osmi dan velesejma.

Na sejmu vlada optimizem. Vse branže zasnamujejo živahne kupčije. V splošnem se je nadati, da dosežejo kupčijski zaključki letos rekord. Skoro ni pomembnejših proizvodov, ki ne bi zaznamovali zanimanje interesentov. Radovedneži so s sejma v glavnem izginili, posetniki so zgolj interesenti in kupci. Posebno velik obisk in zanimanje kaže letos šolska mladina, saj je sejmišče postalo izletna točka naše mladeži. Hvalevreden je ta pojav, ker se posebno podeželska mladina seznani z našim gospodarstvom in nazorno dojmuje veličino gospodarskega dela in napredka domovine. Učiteljstvo pojasnjuje mladini produkcijo in predelavo raznih proizvodov; uspeh takega nazornega poduka je na dlani.

Obiski iz tujine so razmeroma dobri. Na velesejm prihajajo gosti iz juga države, Bosne, Dalmacije, nekaj je tudi Albancev. Celo nekaj Angležev je bilo opaziti danes na sejmišču.

Veselični prostor je še vedno, posebno ob večernih urah pozorišče pestre zabave.

Gospodarske vesti.

× **Carine prost uvoz gradbenega materijala v Albanijo.** Zavod za pospeševanje zunanje trgovine je sprejel sledeče poročilo našega poslaništva v Tirani:

Da se pospeši zidanje novih zgradb je albansko ministrstvo financ predložilo ministrskemu svetu za odobritev zakonski predlog, na podlagi katerega naj se oprosti plačevanja uvozne carine ves gradbeni materijal, ki se bo uporabil za nove zgradbe v Tirani in Draču. Po tem zakonskem predlogu bo ministrstvo financ oproščalo uvoznike za vsak posamezni slučaj na osnovi potrdila dotične občine (Tirana in Drač), da se bo materijal uporabil v gradbene svrhe. Osebe, ki želijo zidati novo zgradbo, se morajo obrniti na občino, ter prošnji priložiti načrt nove zgradbe. Tehnični odsek bo nato odredil, koliko materijala je potrebno za zgradbo. Zakonski načrt predvideva možnost, da se več oseb lahko združi radi skupnega naročila gradbenega materijala preko trgovca, kateremu morajo predati občinska potrdila. Pričakujejo, da bo postalo gradbeno gibanje v Tirani in Draču še intenzivnejše in da bo narastel tudi naš izvoz lesa, cementa in drugega gradbenega materijala.

Kraljevo poslaništvo bo pazilo, kdaj bo stopil novi zakonski načrt v veljavo ter bo poročalo zavodu za pospeševanje zunanje trgovine.

× **Nov napredek ljubljanske industrije.** Danes popoldne bo v Jugosteyr-jevih tvornicah v Šiški svečano izgotovljeno prvo kolo znamke »Waffenrad«. Jugosteyr obstoja pri nas že od začetka leta 1929 in si je opremil delavnice v nekdanji Keršičevi vozarni. Dosedaj je tvornica kolesa pri nas samo sestavljaja in jih prodajala, od sedaj pa se bo produkcija sestavnih delov vršila doma. Našemu delavstvu in uradništvu bo znatno ustreženo, če se bo vodstvo posluževalo naših delovnih moči.

× **Nov zakonski osnutek o ribolovu.** Poljedelsko ministrstvo je dostavilo vsem zbornicam in ribiškim zadrugam nov zakonski osnutek o ribolovu. Po tem načrtu se dovoljuje nezadrugarjem ribolov samo v vodovju, oddaljenem 1 miljo od obale. Ostali del osnutka predvideva prenos kompetence na ministrstvo poljedelstva.

× **Valorizacija bolgarskih carin.** Finančni minister je nenadoma zvišal carinski koeficient od 20 na 27 levov v relaciji enega zlatega leva. S tem se je dosegla popolna zlata pariteta. Od tega zvišanja so izuzeti samo nekateri najvažnejši živilski proizvodi.

× **Polom francosko-rumunske banke.** Iz Bukarešte se poroča, da je francosko-rumunska banka v ponedeljek ustavila plačila. Zavod uživa že nad eno leto plačilne odloge. Delniški kapital znaša 120 milij. hiejev. V letu 1928 je banka izkazovala še 22·6 milij. hiejev dobička.

× **Ford kontra General Motors.** Največji Fordov konkurenčni koncern General Motors, izkazuje v prvih štirih mesecih tekočega leta razpeček 519.294 vozil v tu- in inozemstvu, napram 750.887 kom. v istem času lanskega leta, kar znači ca. 30% nazadovanje. Nazadovanje na domačem trgu, kljub težki gospodarski krizi ni tako občutno, kot v inozemskem prometu, kjer je koncern nazadoval v prvih štirih mesecih za ogromno število (preko 100.000 60 odstotkov) voz, napram lanskemu letu. Ta pojav se utemeljuje z znatno okrepitvijo Fordove ekspanzije, ki zopet obvladuje svetovna tržišča.

× **Bilance.** Prvo hrv. slav. d. d. za industriju šečera, Osijek zaključuje preteklo poslovno dobo pri del. kapitalu Din 30,800.000 in rezerv Din 46,861.000 s čistim dobičkom Din 5,750.300. — »Preslica« tekstilna industrija d. d., Zagreb, izkazuje za leto 1929 Din 59.188·— čistega dobička.

Borzna poročila.

dne 5. junija 1930.

Devizna tržišča.

Ljubljana, 5. junija. Amstedam 22·77, Berlin 13·4975—13·5275, Bruselj 7·9008, Budimpešta 9·8998, Curih 1094·40—1097·40, Dunaj 7·9686 do 7·9986, London 274·70—275·50, Newyork 56·41 do 56·61, Praga 167·55—168·35, Trst 296·61.

Zagreb, 5. junija. Amsterdam 22·74—22·80, Dunaj 796·86—799·86, Berlin 13·49¾—13·52¾, Bruselj 788·08—792·08, Milan 295·552—297·552, London 274·70—275·50, Newyork ček 56·41 do 56·61, Pariz 221—223, Praga 167·55—168·35, Curih 1094·40—1097·40, Madrid 700 bl.

Beograd, 5. junija. Berlin 1349·75—1352·75, Bruselj 7·7858—7·9158, Budimpešta 9·8848 do 9·9148, Curih 10·9440—10·9741, Dunaj 7·9686 do 7·9986, London 274·70—275·50, Milan 295·61, Newyork 56·41—56·61. Pariz 221—223, Praga 167·35—168·35.

Curih, 5. junija. **Beograd.** Pariz 20·26, London 25·0987, Newyork 516·60, Bruselj 72·09, Milan 27·07, Madrid 62·75, Amsterdam 207·70, Berlin 123·28, Dunaj 72·85, Dunaj 72·85, Stockholm 138·65, Sofija 3·745, Praga 15·3225, Varšava 58, Budimpešta 90·325, Atene 6·70, Carigrad 2·45, Bukarešta 3·07, Helsingfors 13·—.

Dunaj, 5. junija d. Berlin 169·16, Amsterdam 285·16, Kopenhagen 189·16, Stockholm 190·06, Newyork 719, London 34·5425, Pariz 27·80, Bruselj 98·91, Praga 21·0280, Beograd 12·5337, Budimpešta 123·96, Bukarešta 4·2112, Varšava 79·48, Sofija 5·1387, Milan 37·1575, Curih 137·20.

Vrednostni papirji.

Ljubljana, 5. junija. Celjska 160, Ljubljanska Kreditna 120, Praštediona 905, Kreditni zavod 170, Vevče 117, Stavbna 40, Šešir 105, Ruše 270—280.

Zagreb, 5. junija. **Drž. papirji:** 7% inv. pos. 87½—88, šteta 433—434, kasa 433—434, junij 433—434, dec. 434—434·50, 4% agr. pos. 54⅛ do 55, 7% Blerovo pos. 85¼—86·25, 8% Blerovo pos. 97—97·50, 7% pos. hip. banke 84¾ do 85. **Banke:** Hrvatska 50 d., Praštediona 900 do 905, Udružena 195—197, Ljublj. kreditna 120 d., Medjunarodna 61 d., Narodna banka 8270 do 8325. **Industrija:** Šečerana Osijek 372·50 do 380, Trboveljska 438—440, Slavonija 200 d., Vevče 120 d.

Beograd, 5. junija. Narodna banka 8280 do 8350, 7% pos. drž. Hiw. banke 68·75, 7% pos. 88·25, Izvozna banka 660, 7% Blerovo posojilo 86·75—87·50, 4% agr. 55—55·50, šteta: kasa 441—442, ultimo nov. 456.

Dunaj, 5. junija d. Bankverein 18·40, Kreditni zavod 47·60, Dunav, Sava, Adria 13·57. prioritete 92·90, Ruše —, Trbovlje 53·50.

Žitna tržišča.

Ljubljana, 5. junija. Tendenca mlačna, zaključkov ni bilo. Vsi tečaji so povsem neizpremenjeni.

Novi Sad, 5. junija. Vse neizpremenjeno. — Promet: pšenica 9 vagonov, oves 1, koruza 47, moka 8, otrobi 7. Tendenca neizpremenjena.

Budimpešta, 5. junija. Tendenca slaba, promet srednji. **Pšenica:** jan. 22·70, 22·90 (22·86 do 22·87), okt. 20·61—20·72 (20·63—20·64). **Rž:** jun. 11·50—11·56 (11·50—11·52), okt. 12·55 do 12·67 (12·57—12·60). **Koruza:** jul. 12·32—12·42 (12·34—12·36).

Ljubljansko lesno tržišče.

Tendenca neizpremenjeno mlačna. Zaključilo se je: 1 vagon hrastovih pragov, 1 vagon oglja in 1 vagon bukovih okroglic. Povpraševanje vlada za parjeno bukovino, bukove hlode raznih dimenzij, za jelove deske, bukova metlišča, bosanski oreh, za 50.000 kom. hrastovih železniških pragov, za tesan ali rezan les, za letve in polmorale, za javorjeve hlode in mešana hrastova in gabrova drva.

LAHKOATLETSKI MEETING V MARIBORU.

Lahkoatletska sekcija S. K. Železničarja priredi v nedeljo dne 22. t. m. velik propagandni lahkoatletski meeting. Tekmovalo se bo v različnih disciplinah. Poleg domačih moštev Maribora, Rapida in Železničarja, se pričakuje tudi udeležba izven mariborskih lahkoatletov in bo prireditev glede konkurence sigurno na višku. Prireditev se bo vršila na igrišču S. K. Rapida.

Prireditev tega meetinga ponovno kaže veliko voljo in delavnost vodstva S. K. Železničarja. D. B.

KAVA dnevno sveže pražena pri B. MOTOH, Vodnikov trg št. 5 Ljubljana

Krojači, šivilje, nešivilje!
KROJNO UČILIŠČE
LJUBLJANA, STARI TRG štev. 19
priredi po Binkoštih
špecialni prikrojevalni tečaj moškega krojenja, uniform (važno za vojne obveznike), damskega krojenja, modeliranja, krojenja perila, otroških oblek.
Honorar znatno znižan.

Prostovoljna javna dražba.

Dne 7. junija 1930 ob 3. uri popoldan se vrši v javnih skladiščih tvrdke Javna skladišta, družba z o. z. v Ljubljani, Dunajska cesta 33

Prostovoljna javna dražba sledečih automobilov:
SPA 26 k. s. Supersport, odprt, 4-sedežen, malo vožen, v brezhibnem stanju;
SPA 34 k. s. Coupe, zaprt, 7-sedežen, v brezhibnem stanju;
LANCIA 21 k. s. Torpedo, limuzina, 4-sedežen, v brezhibnem stanju;
PEGEOT 5/12 k. s. tipa Quadrilette, 4-cilinderski, 4-sedežen, malo vožen,

Automobile si interesenti lahko ogledajo med poslovnim časom od 8.—12. in 2.—6. ure.

Skladiščna uprava.

Za birmo ure s 15% popustom
Ivan Pakiž
Ljubljana, Pred Školjo št. 15

Birmanske darila v veliki izbiri po znižani ceni

L. Vilhar urar Ljubljana
Sv. Petra cesta 36

Schaffhausen
IVAN PAKIŽ Ljubljana
Pred Školjo štev. 15
precizne žepne ure

Ure za birmo najceneje
Slavko Rus
Ljubljana, Dunajska c. 9
(blizu Figovca).

Les za stavbe
popolnoma suh stalno v zalogi pri družbi „ILIRIJA“ v Ljubljani na Dunajski cesti štev, 46 ---- Telefon 28-20

Službene objave.

Razglasi kraljevske banske uprave.

VI. No. 12962.

Pregled nalezljivih bolezni v dravski banovini

od dne 15. maja do dne 21. maja 1930.

Srez	Ostali	Na novo oboleli	Ozdraveli	Umrli	Ostali v oskrbi
Skupina tifuznih bolezni.					
Brežice	2	—	—	—	2
Celje	2	—	—	1	1
Kamnik	1	—	—	—	1
Laško	2	1	—	—	3
Logatec	1	—	—	—	1
Ljubljana (srez)	1	1	1	—	1
Ljubljana (mesto)	4	1	3	—	2
Maribor (mesto)	—	1	—	—	1
Radovljica	1	—	—	—	1
Šmarje pri Jelšah	1	—	—	—	1
Skupaj	15	4	4	1	14
Škrlatinka. — Scarlatina.					
Brežice	5	—	—	—	5
Celje	8	—	2	—	6
Dolnja Lendava	1	—	—	—	1
Gornjigrad	1	—	—	—	1
Kamnik	1	—	—	—	1
Kranj	3	—	—	—	3
Konjice	—	1	—	—	1
Krško	10	2	1	—	11
Laško	11	2	3	—	10
Logatec	2	2	2	—	2
Ljubljana (srez)	2	—	—	—	2
Ljubljana (mesto)	6	3	—	—	9
Ljutomer	2	—	—	—	2
Maribor desni breg	1	—	—	—	1
Maribor levi breg	8	—	3	—	5
Maribor (mesto)	13	1	2	—	12
Murska Sobota	2	1	1	—	2
Ptuj	3	—	2	—	1
Ptuj (mesto)	1	—	—	—	1
Radovljica	3	—	—	—	3
Slovenjgradec	1	—	—	—	1
Šmarje pri Jelšah	5	3	—	1	7
Skupaj	89	15	16	1	87
Ošpice. — Morbilli.					
Brežice	3	4	—	—	7
Dolnja Lendava	3	—	—	—	3
Gornjigrad	52	—	—	—	52
Kamnik	25	11	25	—	11
Kranj	3	1	—	—	4
Murska Sobota	1	—	—	—	1
Prevalje	75	5	24	—	56
Ptuj	4	—	4	—	—
Radovljica	1	—	—	—	1
Skupaj	167	21	53	—	135
Davica. — Diphteria et Croup.					
Brežice	7	—	2	—	5
Celje	1	1	1	—	1
Celje (mesto)	—	1	1	—	—
Dolnja Lendava	1	—	—	—	1
Kočevje	—	1	—	1	—
Konjice	—	1	—	1	—
Logatec	—	1	—	—	1
Ljubljana (srez)	7	2	2	—	7
Ljubljana (mesto)	7	—	3	—	4
Maribor desni breg	1	—	1	—	—
Maribor levi breg	2	1	—	—	3
Maribor (mesto)	1	2	—	—	3
Novo mesto	—	1	—	—	1
Prevalje	3	—	1	—	1
Radovljica	1	—	1	—	1
Slovenjgradec	6	—	3	—	3
Šmarje pri Jelšah	4	1	3	—	2
Skupaj	41	12	17	2	34
Nalezljivo vnetje možganov. — Meningitis cerebrospinalis epidemica.					
Brežice	—	1	1	—	—
Maribor (mesto)	—	1	—	—	1
Novo mesto	1	—	—	—	1
Skupaj	1	2	1	—	2
Dušljivi kašelj. — Pertussis.					
Brežice	11	7	—	—	18
Celje	—	1	1	—	—
Kranj	10	2	—	—	12
Konjice	—	7	—	1	6
Skupaj	21	17	1	1	36
Šen. — Erysipelas.					
Celje	1	—	1	—	—
Gornjigrad	2	—	1	—	1
Krško	—	1	—	—	1
Ljutomer	4	—	2	—	2
Maribor levi breg	2	1	—	—	3
Maribor (mesto)	3	—	3	—	—
Novo mesto	—	1	—	—	1
Prevalje	2	—	—	—	2
Ptuj	—	1	—	—	1
Ptuj (mesto)	—	1	—	—	1
Šmarje pri Jelšah	1	—	—	—	1
Skupaj	15	5	7	—	13
Krčevita odrevenelost. — Tetanus.					
Murska Sobota	1	—	—	—	1
Skupaj	1	—	—	—	1
Odrevenelost tilnika. — Polyomyelitis acuta.					
Ljubljana (srez)	1	—	—	—	1
Skupaj	1	—	—	—	1

Ljubljana, 28. maja 1930.

Po naredbi bana:
Dr. Mayer.

Razglasi sodišč in sodnih oblastev.

C 50/30—1. 1298

Oklic.

Tožeča stranka Senica Leopold, trgovec v Sevnici, je vložila proti toženi stranki Kosančič Neži in Antonu, posestniku, Cerov breg štev. 17, Log, pošta Boštanj, radi 1183 Din 50 p s prip. k. opr. št. C 50/30—1 tožbo.

Narok za ustno razpravo je določen na dan 4. junija 1930. ob osmih pri podpisanem sodišču soba št. 5.

Ker je bivališče tožene stranke neznano, se ji postavlja Schroll Franc, sod. oficial v Sevnici, za skrbnika, ki jo bo zastopal na njeno nevarnost in stroške, dokler ne nastopi sama ali ne imenuje pooblaščenca.

Okrajno sodišče v Sevnici, odd. I.,
dne 2. junija 1930.

E 196/30—4. 1384

Dražbeni oklic.

Dne 25. junija 1930., ob pol devetih bo pri podpisanem sodišču v sobi štev. 4 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Veržej, vl. št. 130 z 1/69 deležem in vl. št. 167, zemljiška knjiga Grlava, vl. št. 106 in Staranovavas, vl. št. 104, z vsemi pritiklinami.

Izklicna cena je 60.000 Din.

Pravice, ki bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Ljutomeru,
dne 2. junija 1930.

E 310/30—5. 1404

Dražbeni oklic.

Dne 27. junija 1930., ob pol štirinajstih bo na licu mesta v Lokah štev. 17 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Trbovlje, vl. št. 491.

Cenilna vrednost: 61.650 Din; najmanjši ponudek 43.380 Din.

Pravice, ki bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Laškem,
dne 3. maja 1930.

E 341/30—5. 1403

Dražbeni oklic.

Dne 27. junija 1930., ob pol devetih b opri podpisanem sodišču v sobi št. 9 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Trbovlje, vl. št. 44.

Cenilna vrednost: 22.155 Din; vrednost pritikline 440 Din; najmanjši ponudek 14.770 Din.

Pravice, ki bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Laškem,
dne 25. maja 1930.

E 235/30. 1389

Dražbeni oklic.

Dne 2. julija 1930., ob pol desetih bo pri podpisanem sodišču v sobi štev. 5 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga k. o. Podvin, vl. št. 161, in k. o. Polzela, vl. št. 614.

Cenilna vrednost: 18.721 Din; vrednost pritikline: 594 Din; najmanjši ponudek: 12.481 Din.

Pravice, ki bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče na Vranskem,
dne 22. maja 1930.

E 107/30—9. 1405

Dražbeni oklic.

Dne 7. julija 1930., ob devetih bo na licu mesta v Sv. Križu dražba nepremičnin (hiša z gosp. poslopjem, 1 vrt, 1 vinograd, 1 gozd, 6 njiv, 2 travnika): zemljiška knjiga Sv. Križ, vl. št. 172, 395 in 45.

Cenilna vrednost: 60.906 Din; vrednost pritikline: 305 Din; najmanjši ponudek: 40.758 Din.

Pravice, ki bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski sodišča.

Okrajno sodišče v Kostanjevici,
dne 4. junija 1930.

E 194/30—6. 1385

Dražbeni oklic.

Dne 10. julija 1930., ob pol enajstih bo pri podpisanem sodišču v sobi štev. 2 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga k. o. Cerklje, vl. št. 10, zidana hiša, lesen svinjak, hlev, skedenj, kozolec, sadonosnik, 16 njivskih parcel, ki so sedaj po večini travniki v Cerkljah.

Cenilna vrednost: 650 Din; najmanjši ponudek: 23.235 Din.

Pravice, ki bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Krškem,
dne 30. maja 1930.

E 29/30—5. 1387

Dražbeni oklic.

Dne 1. avgusta 1930., ob desetih bo pri podpisanem sodišču v sobi št. 6 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Vel. Bloke, vl. št. 168 in 223, zemljiška knjiga Radlek, vl. št. 38.

Cenilna vrednost: 5500 Din; najmanjši ponudek: 3700 Din.

Pravice, ki bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Lošu,
dne 19. maja 1930.

Razne objave.

1402

Narodna banka kraljevine Jugoslavije.

Stanje z dne 31. maja 1930.

Aktiva.	Dinarjev
Metalna podloga	366,700.307·51
Posojila	1.297,496.351·07
Račun za odkup kronskih novčanic	948,302.417·85
Račun začasne zamene	167,949.810·29
Dolg države	2.997,155.034·—
Vrednost državnih domen, zastavljenih za izdajanje novčanic	2.138,377.163·—
Saldo raznih računov	1.454,814.607·07
	9.370,795.690·79
Pasiva.	
Glavnica Din 50,000.000 v kovanem zlatu: od te vplačano	30,000.000·—
Rezervni fond	12,531.387·39
Novčanice v obtoku	5.280,705.210·—
Državni račun začasne zamene	167,949.810·29
Terjatve države po raznih računih	217,344.800·58
Razne obveznosti	1.440,831.449·58
Terjatve države za zastavljene domene	2.138,377.163·—
Nadavek za kupovanje zlata za glavnico in fonde	83,055.870·—
	9.370,795.690·79

V metalni podlogi se računi: dinar v zlatu za en dinar, angleški funt za 25 dinarjev, dolar za 5 dinarjev, lira za en dinar, švicarski in francoski frank za en dinar, dinar v kovanem srebru za en dinar itd.

Obrestna mera po eskontu menic — za vse bančne dolžnike brez razlike — 6% na leto.

Obrestna mera za posojila na zastave 8% na leto.

Vabilo na redni letni občni zbor,

ki ga bo imelo

Društvo za vzdrževanje otroške bolnice v Ljubljani

dne 20. junija 1930. ob šestnajstih v damski sobi v I. nadstr. kavarne »Emonac v Ljubljani.

Dnevni red:

1. Poročilo predsednikovo in odborskih funkcijonarjev.
2. Volitev novega odbora.
3. Slučajnosti.

V Ljubljani, dne 2. junija 1930.

Društveni odbor.

Vabilo na I. redni občni zbor,

ki ga bo imela

Kokra, tekstilna delniška družba v Kranju

v soboto dne 21. junija 1930 v pisarni dr. Bena Sabothyja, odvetnika v Kranju, z nastopnim dnevnim redom:

1. Poročilo upravnega sveta.
2. Predložitev računskih zaključkov in bilance za poslovno leto 1929.
3. Poročilo revizorjev in sklepanje o poročilu upravnega sveta in revizorjev.
4. Razdelitev čistega dobička za l. 1929.
5. Volitev treh revizorjev in enega namestnika.
6. Slučajnosti.

Po § 14. družbenih pravil imajo glasovalno pravico oni delničarji, ki so položili pri družbeni blagajni v Kranju šest dni pred zborovanjem vsaj deset delnic z nezapadlimi kuponi vred. Delničarji glasujejo ali osebno ali pa po oblaščencu. Posest desetih delnic daje pravico do enega glasu. (§ 16. družbenih pravil.)

Upravni svet.

Izdaja tiskarna »Merkur«, Gregorčičeva ulica 23. Za tiskarno odgovarja Otmar Michálek. — Urednik Janez Debevec. — Za inseratni del odgovarja August Kozman. — Vsi v Ljubljani.